יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

№ 97 | Łódź, Czwartek, 27 kwietnia 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, א' אייר תרצ"ג | № 97

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

דעם 8 מאי פרעזידענטען=וואהלען

ווארשא, 26. (טעלעפאניש פון אונזער קאר- רעספאנדענט) דער פרעמיער פריסטאר האט היינט איבערגעגעבען דעם סיים-מארשאלעק שווישאלסקי, א דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט וועגען צוזאמענ- רופען די נאציאנאלע פערזאמלונג אויפ'ן 8. מאי אין ווארשא.

* * *

דער טעקסט פונ'ם דעקרעט איז נישט בעקאנט און דעריבער איז נישט בעוואוסט, צי די נאציאנאלע פערזאמלונג וועט צונויפגערופען ווערען אין שלאס אדער אין סיים-זאל.

די דערשיינונג פון דעקרעט איז געווען א סיורפריז, ווייל מען האט אין אלגעמיין גערעכענט, אז די נאציאנאלע פערזאמלונג וועט צונויפגערופען ווערען אויף סוף מאי. וואהרשיינליך איז דער בע- שלוס אנגענומען געווארען בעת די ווילנער בעראט- טונגען. וואס שייך דער קאנדידאטור אויף פרעזידענט איז לעת עתה קיין שום זיכער'ס נישט בעקאנט, און עס יוצען אלץ ווייטער אנגערופען די נעמען פון דעם איצטיגען מלוכה-פרעזידענט און פונ'ם פרעמיער פריסטאר. עס איז דא א יש אומרים, אז דער געפאדערטער טערמין פון דער נאציאנאל-פער- זאמלונג רייזט דערויף, אז דער פרעז. מאשטשיצקי וועט קאנדידירען אין דער ערשטער רייה.

גרויסער ווירטשאפטס=צוזאמענ- פאהר אין ווארשא

ווארשא, 26 (טעלעפאניש)

מען גיט איבער אז א רייה ווירטשאפטליכע און געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס מאכט צוגריי- טונגען אויפ'ן צונויפרופען אין ווארשא א צוזא- מענפאהר — בכדי ארומצורעדען פערשידענע אק- טועלע ווירטשאפטס-פראגען.

דער דאזיגער צוזאמענפאהר זאל פארקומען אין אנהויב חודש מאי, און דויערן 3 טעג.

פערבאט פון סאוויעטישע אימפארט קיין ענגלאנד

לאנדאן, 26 (ספ. טעל.)

פון היינט אן פערפליכטעט דער פערבאט ארייינצופיהרען סאוויעטישע סחורות קיין ענגלאנד. עס איז אויך פערוועהרט ארייינצופיהרען האלץ. דער ענגלישער האלץ-מארק האט אבער טראץ דעם נישט רעאגירט אויף דער געפלאנטער פרייזען-שטייגערונג. דאס בעווייזט, אז די ענגלישע ווירטשאפטליכע קרייזען גלויבען נישט אין דער דויערהאפטיגקייט פונ'ם קאנפליקט מיט די סאוויעטען, וואס איז א פועל יוצא פונ'ם פראצעס פון די ענגלישע אינ- זשיניערען אין מאסקווע.

נאד די וואשינגטאנער בעראטונגען

פאריז, 26. (ספ. טעל.) די שטימען פון דער פראנצויזישער פרעסע וועגען די וואשינגטאנער בע- ראטונגען זענען זעהר אפטימיסטישע.

פון די פאריזער קאמענטארען איז צו דריי- נגען, אז רוזוועלט האט פולשטענדיג אונטערשטיצט די שטעלונג פון פראנקרייך. ער איז גרייט, אין נא- מען פון די פעראייניגטע שטאטען אנטיילצונעהמען אין דעם אינטערנאציאנאלען גאראנטיע-אפמאך.

רוזוועלט זוכט א פארמולע, וואס זאל דערמעג- ליכען די פעראייניגטע שטאטען ארויסגיין פון דער בייטראלער לאגע אין פאל פון א מלחמה-אויסברוך אין איירעפע.

דאס ווערט אומעטום בעטראכט אלס א גרויסער דערפאלג פון דער פראנצויזישער דיפלאמאטיע.

פאלשע בעשולדיגונג און פאלש עדות-זאגען

בעשטראפט א רייה שולדיגע אין די לעמבערגער אנטי-יודישע געשעהענישן

לעמבערג, 26 (ספ. טעל.)

היינט איז ארויסגעטראגען געווארען דער אורטייל איבערן סטודענט-פאליטעכניקום זיגמונט זאמארסקי און זיינע חברים סטודענטען.

זאמארסקי איז בעשולדיגט געווארען אין דעם, אז בעת די אנטי-יודישע געשעהענישן אין לעמבערג, האט ער געהאט ביי זיך א פעטארדע, וועלכע האט אין א געוויסען מאמענט אויפגעריסען אין זיינע הענד, פערוואונדענדיג איהם.

זאמארסקי האט אין שפיטאל, אונטער א שבועה דערקלערט, אז 2 דורכגייער האבען עס אויף איהם געשאסען. די אנגעוויזענע דורכגייער זענען דאן ארעסטירט געווארען.

די געריכטס-אויספארשונג האט ארויסגע- וויזען, אז זאמארסקי האט זיי פאלש בעשולדיגט.

זאמארסקי איז דעריבער פאר דער פעטאר- דע פעראורטיילט געווארען אויף א יאהר טורמע און אויף אנדערהאלבען יאהר — פאר פאלש עדות זאגען — צוזאמען אויף 2 יאהר מיט'ן אפלייגען די שטראף אויף 5 יאהר.

אנדערע בעשולדיגטע זענען פערמשפט גע- ווארען אויף שטראפען פון 1 חודש ביז 1 יאהר מיטן אפלייגען די שטראפען אויף 2 און 3 יאהר פאר פאלשע בעשולדיגונגען און פאלש עדות זאגען.

ארעסטירט דעם געוועזענעם בערלינער אבערבירגערמייסטער

בערלין, 26 (ספ. טעל.)

היינט איז ארעסטירט געווארען דער עמע- ריטירטער אבערבירגערמייסטער פון בערלין, ד"ר באס, וועלכער האט דימיסיאנירט אין שייכות מיט דער בעקאנטער אפערע פון די ברידער שקלארעק.

1000 פונט פאר די פליטים פון דייטשלאנד

לאנדאן, 26 (ספ. טעל.)

דער הויפט-ראט פון קאנגרעס ביי די טרער- אוניאנען האט בעשלאסען איבערצוווייזען טויזענד פונט אויפ'ן חשבון פונם פאנד, וואס איז בע- שטימט דורך דער אינטערנאציאנאלער פעדערא- ציע פון פראפעסיאנעלע פעראיינען, פאר דער אק- ציע צו שטיצען די פליטים פון דייטשלאנד.

די היטלעראוועס דראהען וויען

וויען, 26 (ספ. טעל.)

די ווינער צייטונגען זענען מודיע פון אינס- ברוק, אז דער בייערישער בילדונגס-מיניסטער, שלעם, האט אויף א פערזאמלונג פון נאציאנאל- סאציאליסטען, געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט אטאקירט דעם קאנצלער דאלפוס און דערקלערט, אז וויען וועט בקרוב בעקומען א היטלער-קאמיסאר.

די טיראלער רעגירונג האט וועגען דעם ענין ארויסגעשיקט א ראפארט צום קאנצלער-אמט אין וויען.

סאוויעטישער געזאנדטער ביים פוילישען אויסערן-מיניסטער

ווארשא, 26 (טעלעפאניש)

דער אויסערן-מיניסטער בעק האט היינט אויפגענומען דעם סאוויעטישען געזאנדטען אנטא- נאוו-אווסיעענקא.

פון מאסגעבענדע קרייזען דערוויסט מען זיך, אז בעת'ן שמועס, וואס האט געדויערט אנ- דערטהאלבען שעה, זענען ארומגערעדט געווארען פראבלעם פון אינטערנאציאנאלער פאליטיק.

געשטארבען דער בעקאנטער אדוואקאט שטערלינג

ווארשא, 26. (טעלעפאניש)

נעכטען איז געשטארבען פון א הארץ-פעה- לער דער זעהר פאפולערער און געשעצטער אדוואָ- קאט, קאזשימיעזש שטערלינג.

לעצטענס איז ער ארויסגעטראטען, אלס פער- טיידיגער אויפ'ן בריסקער פראצעס.

שווער פערוואונדעט דער בראזיליאנישער פרעזידענט

ריא-דע-זשאנייערא, 26 (ספ. טעל.)

היינט האט דער בראזיליאנישער פרעזידענט געטוליא ווארגאס דורכגעמאכט א שווערע אויטא- קאטאסטראפע. ער איז שווער פערוואונדעט גע- ווארען אין ביידע פיס, זיין ווייב האט אויך צובראכען א פוס, און דער אדיוטאנט זיינער איז דער'הרג'עט געווארען אויפ'ן ארט.

דער אונגארישער פרעמיער פאר א הארמאנישער צוזאמענארבייט פון אלע רעליגיעס

בודאפעשט (יט"א) אויף דער פערזאמלונג פון פערבאנד פון געזעלשאפטליכע פעראייניגונגען האט דער אונגארישער פרעמיער געמבעש גע- האלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט אונטערגע- שטראכען, אז בעמענדיג אלס יסוד די קריסטליכע נאציאנאלע וועלט-אנשויאונג איז אבער די רעגי- רונג בענויגט צו אכטען יעדען, וועלכער וויל מיט- ארבייטען פאר דער גליקליכער צוקונפט פון פא- טערלאנד.

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז. פילהארמאניע=זאל נארוטאוויטשא 20.

היינט, דאנערשטאג, א' אייר, 8.30 אוונט גרויסער

פראטעסט=מיטינג

געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד

מיט רעדען וועלען ארויסטרעטען: ד"ר מ. ברוידא, דעפ. ד"ר ראזענבלאט, משה ליטאי, ד"ר א. טארטא- קאווער, דיר. ש. ריגער.

בילעטען פון 5 נאכמ. אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

מיר דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל דער שווערגעטראפענער פאמיליע, צוליב'ן טויט פון אונזער ח' מיטגליד,

יצחק יאקובאוויטש

כבוד זיין אנדענקען

פערוואלטונג און מיטגלידער פון לאדזער יוד. מוזיק-פאריין „שיר"

2152

ארע דארפען וויסען!

צום זומער סעזאן בעקומט איהר רעשטען

פון די בעסטע קוואליטעטען ביליצער. טאמאשא- ווער און אנדערע נייעסטע מאדערנסטע מוסטערן פון הערען- און דאמען-שטאפען

פאר מענער אויף אנציגער, אויף פאלטענס

מיט 30% ביליגער קומט און איבערצייגט אייך!

פאר דאמען אויף פאלטענס, אויף קאסטיומען

געדענקט דעם אדרעס נור ביי

R. SZCZĘŚLIWY

5 באוואמיעסקא 5, פראנט, 2. שטאק.

אנאנסן אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג

פאר גאלד, ביזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא פיעטריקאווער 7.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונט.

חברה „באר היטב" אין לאדז

פרייטאג=צו=נאכט אין שבת, פרשת תזריע ומצורע, 8.30 פריה וועט אין שוהל „באר היטב", אלעקסאנ- דריסקא 8 (מרדכי ובאי"ס גאס) דאווענען דער בעריהמטער חזן

מיכאל דוד סאסנאווסקי

בילעטען צו בעקומען אין שוהל פון 7 אוו. די גבאים פון שוהל „באר היטב" אין לאדז. 6712

Dr.

Wajnberg

ספעציאליסט פון לונגען- הארץ- און סקלעראו-קראנקהייטען

ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוו.

דייסטעריעס אין שטאלהעלם

זעלדטע שטורעמט ארויס דיסטערבערג'ען

בערלין, 26 (ספ. טעל.)

די דייסטעריעס אין שטאלהעלם, וואס דויערן שוין א לענגערע צייט האבן אנגענומען היינט אנ'אומגעריכטע ווענדונג.

דער קאמענדאנט פון שטאלהעלם, זעלדטע האט היינט בעזייטיגט פון אמט דעם צווייטען אנפיהרער פון שטאלהעלם, דיסטערבערג'ן.

ס'איז כדאי צו באמערקן, אז דיסטערבערג שטאמט פון יודען.

ערד-ציטערניש אויף דעם אינזעל קאס

פאריז, 26. (ספ. טעל.)

פון אטען איז מען מודיע, אז די ערד-ציטערניש אויפ'ן אינזעל קאס האט אנגעמאכט גרויסע היזקות.

די צאהל דערהרג'עטע בעטרעפט 119 פערזאן א סך פערזאנען געפינען זיך נאך אונטער די חורב'ע הייזער.

די צאהל פערוואונדעטע שטייגט איבער 600.

די לאגע אין דייטשלאנד וועט צוריק ווערען נארמאל

אזוי בערוהיגט מוסאליני דעם איטאליענישען רב הכולל

רוים, 26 (יט"א טעלעגראפיש)

מוסאליני האט אויפגענומען דעם איטאלעניש רב הכולל סאטשערדאטי און מיט איהם געהאט א לענגערען געשפרעך. מוסאליני האט זיך געלאזט אינפארמירען וועגען דער לאגע פון די יודישע קהלות אין איטאליען.

צום סוף האט מוסאליני ערקלעהרט דעם רב הכולל, אז די געשעהענישען אין דייטשלאנד זענען בעדויערנסווערט, ער איז אבער אין דער מיינונג, אז ס'וועט אלץ צוריק ווערען נארמאל.

ווי מ'גיט איבער, האט מוסאליני געהאט א געשפרעך מיט די דייטשע מלוכה-מענער בעת זייער לעצטען בעזוך אין רוים, פון וואס מוסאליני איז אליין נישט בעפרידיגט.

מ'יאגט אוועק די פראפעסארען

בערלין, 26. (ספ. טעל.) דאס פרייסישע בילדונגס-מיניסטעריום האט דעזווייטערט 30 פראפעסארען פון הויכשולען אין פראנקפורט ביים מיין, מארבורג, קעניגסבערג, געטינגען א. א. שטעט.

מ'ריכט זיך אויף א ביידעם גירוש פון פראפעסארען.

גלייכצייטיג ווערען אדורכגעפיהרט ווייטערדיגע ענדערונגען אויף די פערנאנטווארטליכע פאסטענס פון דער מלוכה-אדמיניסטראציע.

עס זענען דערווייטערט געווארען צווי רעגיערונגס-פרעזידענטען אין מאגדעבורג און קעלן.

חוץ מזה האט מען געצוואונגען צו דימיסיאנירען 18 לאנדראטען.

פו-יי — אלס קייזער פון צפון-כינע

לאנדאן, 26 (ספ. טעל.)

די ענגלישע פרעסע איז מודיע, אז נאכ' פערנעהמען סיאן-טזין און פעקין, האבן די יאפאנער בדעה צו דערקלערען דעם איצטיגען רעגענט מאנדזשו-קוא, פו-יי אלס קייזער פון צפון-כינע.

מען פטרט אוועק ריזען-זאפאסען פון קאווע

פאריז, 26. (ספ. טעל.) בכדי צו דערהאלטען די פרייזען פון קאווע, האט בראזיליען לעת עתה פערברענט 1,855,521,000 פונט פון דעם פראדוקט, ד. ה. דורכשניטליך צו 1 פונט אויף יעדען איינוואוינער פון דעם ערד-קוגעל.

אזוי ווי עס ווערט פאר-אויסגעזעהען א גרויסע גערעטעניש אויף קאווע אויך היי-יאהר, זאלען אין דעם נאהענטסטען קווארטאל פערברענט ווערען נאך 9,400,000 פונט קאווע.

אפגראם אויף יודען אין יאסי

בוקארעשט, 26 (ספ. טעל.)

נעכטען זענען פארגעקומען אין יאסי פאגראם-דעמאנסטראציעס געגען יודען.

מען האט ארעסטירט עטליכע צעהנדליג פערזאן, ובתוכם א סך סטודענטען, מיטגלידער פון דער אנטיסעמיטישער „אייזערנער גווארדיע".

דער פאגראם האט געדויערט א גאנצע נאכט.

אין בוקאווינע האט די „אייזערנע גווארדיע" פראקלאמירט א 10-טאגיגען באיקאט אויף יודען, וועלכער וועט זיך אנהויבען דעם היינטיגען דאנערשטאג.

די אקציע פון דער „אייזערנער גווארדיע" ווערט אונטערגעשטיצט דורך די בוקאווינער היטלעריסטען.

וירטשאפטליכע קאנפערענץ

לאנדאן, 26. (ספ. טעל.) דער וואשינגטאנער קארעספאנדענט פון „טיימס" איז מודיע, אז דער פרעזידענט רוזוועלט און מאקדאנאלד האבן בעשלאסען צו צוזאמענצורופען א ווירטשאפטליכע קאנפערענץ אין לאנדאן אויפ'ן 12. יוני.

זיצונג פון דייטשען קאבינעט

בערלין, 26. (ספ. טעל.) פאר דער נעכטיגער זיצונג פון קאבינעט איז פארגעקומען א קאנפערענץ מכוח אונטערשטיצונגען פאר ארבייטסלאזע און א מיניסטארען-בעראטונג איבער דער פאליטישער סיטואציע.

דער וויצע-קאנצלער פאפען און דער מיניסטער גערינג האבען אפגעגעבען קא בעריכט כון זייער רייזע קיין רוים.

עס זענען דערביי אדורכגערעדט געווארען פערשידענע ענינים, וואס זענען נוגע די אויסערן-פאליטיק.

די זיצונג פונ'ם דייטשען קאבינעט האט געדויערט ביז שפעט ביינאכט.

צ. א. איז אנגענומען געווארען א געזעץ-פראיעקט וועגען שול-וועזען, און ס'איז בעשלאסען געווארען אנצווענדען א נומערוס-קלויזוס געגען יודען אין די דייטשע מיטעלע און הויכשולען. דער דאזיגער בעשלוס שליסט אויס לחלוטין די יודען וואס האבען אימיגרירט פון מזרח נאכ'ן 1. אויגוסט 1914.

ס'איז אנגענומען געווארען א געזעץ-פראיעקט וועגען קאמיסארענטום, וואס זעהט פאר דאס איבערוויזען די קאמפעטענץ פון דייטשען קאנצלער נישט צו דער רעגירונג, נאר צום פרייסישען פרעמיער.

אויטאדאפע אין דייטשלאנד

בערלין, 26. (ספ. טעל.) די ביבליאטעקען אין בערלין האבען בעקומען א צירקולאר, וואס איז בערופען געווארען צו אויסראטען רעוואלוציאנערע ליטעראטור, אין וועלכען עס איז אויסגערעכענט א שווארצע ליסטע פון ביכער און מארקסיסטישע צייטשריפטען, וואס געפינען זיך אויפ'ן אינדעקס.

בקרוב וועלען אויף די גרויסע עפענטליכע פלעצער פארקומען אנ'אויטאדאפע פון די דאזיגע ביכער

דער טערמין וועט די טעג פערעפענטליכט ווערען.

יודיש-דייטשער פארשער בעט מ'זאל איהם בעפרייען

אלס לייטער פון ראס-אינסטיטוט

בערלין, 26. (יט"א טעלעגראפיש).

דער בעריהמטער יודיש-דייטשער פארשער פערדינאנד בלומענטאל האט זיך געווענדעט מיט א ביטע צום קולטור-מיניסטעריום איהם צו בעפרייען פון אמט אלס לייטער פון ראק-אינסטיטוט.

1 אוז א האלב פראצ. יוד. סטודענטען

אזא פראצענט-נארמע אין די דייטשע הויכשולען

בערלין, 26. (יט"א טעלעגראפיש).

פון זיכערע קוועלען דערוויסט מען זיך, אז די רעגירונג האט בדעה איינצופיהרען דעם נומערוס קלאוזוס אויף אנדערטהאלבען פראצענט פאר נישט אריער. א קליינע הנחה וועט געמאכט ווערען פאר פראנט-זעלנער.

בערלין, 26. (ספ. טעל.) דער דייטשער קאבינעט האט אנגענומען א געזעץ-פראיעקט וועגען נומערוס-קלויזוס אין די דייטשע שולען.

ענגליש גאלד ווערט צוריק-געצויגען פון אמעריקא

ניו-יארק, 26. (ספ. טעל.) „ניו יארק טיימס" איז מודיע, אז גרויס-בריטאניען האט אנגעהויבען ארויסצופיהרען פון די פעראייניגטע שטאטען 250 מיליאן דאלאר אין גאלד.

דימיסיע פון בעריהמטען פראפעסאר

בערלין, 26 (ספ. טעל.)

דער בעריהמטער פראפעסאר פילאזאפיע, מחבר פון א סך בעדייטענדע ווערק, פראפעסאר פון בערלינער אוניווערזיטעט, ד"ר עדווארד שפראנגער האט אריינגעטראגען א ביטע וועגען דימיסיע.

זעלבסטמארד פאר א רעוויזיע

בערלין, 26 (ספ. טעל.)

דער גענעראל-רעפרעזענטאנט פון דער האמבורגער דייטש-סאוויעטישער אפטיילונג פון דער אייל-קאמפאניע „דעראפ", שאנטע, איז היינט בעגאנגען זעלבסטמארד, בעת פאליציי איז אריין צו איהם אדורכפיהרען א רעוויזיע.

דער זעלבסטמערדער איז געוועזן א דייטשער בירגער.

„איך בין א שמוציגער יוד"!

מוזען שרייען די געפייניגטע יודען אין די קאנצענטראציע-לאגערען

אינסברוק, 26 (יט"א טעלעגראפיש)

מ'גיט איבער וועגען גרויליגע יודען-פייניגונגען אין די קאנצענטראציע-לאגערן, אויף א בעפעהל מוזען זיך אלע יודישע ארעסטירטע אויסשטעלען אין א רייהע, און יעדער מוז עטליכע מאל איבערחזרן: „איך בין א שמוציגער יוד". די וואס פיהרען נישט אויס דעם בעפעהל ווערען געשלאגען מכות רצח.

קינדער פון אסט-יודען

אויסגעשלאסען פון די הויכשולען

בערלין, 26 (יט"א טעלעגראפיש)

אויפ'ן סמך פון דעם נומערוס קלאוזוס, ווערען אלע קינדער פון אסט-יודען אויסגעשלאסען פון די הויכשולען.

סטודענטען פאדערען צו דערווייטערען 28 פראפעסארען

האמבורג, 26 (ספ. טעל.)

אינ'ם קילער אוניווערסיטעט האט דער פערבאנד פון די נאציאנאליסטישע סטודענטען פארגעשטעלט דעם רעקטאר א ליסטע פון 28 פראפעסארען, נישט נאר יודען, אדער סימפאטיקער פון לינקע פארטייען, נאר אויך אזעלכע. וועלכע געניסען נישט, לויט דער מיינונג פון די סטודענטען, פון זייער צוטרוי.

דער סטודענטען-פערבאנד פאדערט אויף די פראפעסארען, צווישען וועלכע עס זענען דא געלעהרטע מיט א וועלט נאמען, אז זיי זאלען תיכף גיין אין אורלויב, און זיי דראהען אין געגענפאל מיט אנ'ענערגישע אקציע, וועלכע וועט צווינגען די אוניווערזיטעטס-מאכט צו דערווייטערן זיי פון זייערע אמטען.

שרעקליכע קאטאסטראפע פון אנ'אעראפלאן

רוים, 26 (ספ. טעל.)

דער פראנצויזישער הידראפלאן פון דער ליניע מארסעל—באגדאד, וועלכער איז דעם 23 ד.ח. ארויסגעפלויגען פון קארפו מיט 5 פאסאזשירען און 3 פערזאן פון דער מאנשאפט, און וועלכער איז פערלוירען געגאנגען – איז היינט געפונען געווארען געבען ארסא-מארסא א צושמעטערטער אויף א סקאלע.

אלע זענען אומגעקומען.

בריטישע רעגירונג אינטערווענירט

וועגען 2 ארעסטירטע ענגלענדער

לאנדאן, 26. (ספ. טעל.) די בריטישע רעגירונג האט דורך איהר אמבאסאדאר אין בערלין אריינגעטראגען א פראטעסט אין אויסערן-מיניסטעריום צוליב'ן ארעסט פונ'ם ענגלישען בירגער וויליאם מאן אהן א סיבה.

מאן איז א לעהרער און א לעקטאר פון דער ענגלישער שפראך אינ'ם בערלינער האדיא.

חוץ איהם איז ארעסטירט געווארען דער ענגלענדער האיהאיד, אויך א לעהרער, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין שיקען בעליידיגענדע בריף קיין אויסלאנד. ער איז פערמשפט געווארען אויף א חודש טורמע, די בעשולדיגונג האט זיך געשטיצט אויף דער קאנטראלע פון דער פריוואטער קארעספאנדענץ, וואס ווערט געעפענט דורך דער געהיים פאליציי.

מען האט אויף האוואדר'ן ארויפגעווארפען אזא מורא, אז ער האט רעזיגנירט פון דער אפוטרופסות פונ'ם ענגלישען קאנסול און איז מסכים געווען אויפ'ן אפזיצען די שטראף, בישט מיטטיילענדיג וועגען דעם דעם קאנסול...

ביידע פאלען האבען געמאכט אין לאנדאן א שטארקען רושם.

דער פרעמיער פריסטאר ביים מלוכה-פרעזידענט

ווארשא, 26 (טעלעפאניש)

דער מלוכה-פרעזידענט האט היינט אויפגענומען דעם פרעמיער פריסטאר, וועלכער האט איהם אינפארמירט וועגען די לויפענדע ארבייטען פון דער רעגירונג.

אופרייס אין א דייטשער פאבריק

בערלין, 26 (ספ. טעל.)

אין דער פאבריק פון מאשינען אין זוועען הינטער טרעוויר איז דינסטאג געשעהן א גרויסע עקספלאזיע, וואס האט פערניכטעט דעם גאנצען פאבריק-בנין.

קיין קרבנות אין מענשען איז נישט געווען, ווייל די ארבייטער האבען פערלאזט די פאבריק פאר'ן אופרייס.

ארבייטסלאזיגקייט וואקסט אין דייטשלאנד

בערלין, 26 (ספ. טעל.)

די פערעפענטליכטע ציפערן וועגען דער ארבייטסלאזיגקייט אין דייטשלאנד, ווייזען אויף דער ווייטערדיגער פערגרעסערונג פון דער ארבייטסלאזיגקייט אויף 69,000 פערזאן.

איצט איז אין דייטשלאנד פארהאן 5,530,000 ארבייטסלאזע.

ארטאפעדישער אנשטאלט

פראטעזען, גארסעטן, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען נאכ'ן פוס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 27 אפריל 1933

דאס אונשולדיגע פנים פאר דער וועלט

אינטערוויאו פון אלפרעד ראזענבערג און אויסערן־מיניסטער נויראט — די וועלט איז נישט אזוי נאאיוו, ווי עס מיינען די היטלעראווצעס, — די אמת'ע קולטור פון האקענקרייץ

א דאנק דעם אונמעגליכען רעזשים וועל־כען עס האבען איינגעפיהרט אין לאנד די האקענ־קרייצלער, האט דייטשלאנד שוין אונגעהויער פיל פערלוירען אויף דער אינטערנאציאנאלער ארענע. כדי צו ראטעווען די סיטואציע האט מען ארויסגע־שיקט דעם בעזטען גייסט פון דער היטלעריסטישער פאליטיק, דעם איצטיגען פאקטישען פיהרער פון דער אויסערן־פאליטיק, אלפרעד ראזענבערג, וועל־כער האט ערטיילט אנ'אינטערוויאו דעם פארשטייער פון גרויסען אמעריקאנער הערסט־פרעסע־קאנצערן, „יוניווערסאל סערוויס". אין דעם אינטערוויאו טרעט ראזענבערג ארויס מיט א גאנץ אונשולדיגער מינע, ער פערזיכערט, אז דייטשלאנד וויל נישט קיינעם אנגרייפען, אפילו מיט פראנקרייך וויל מען לעבען בשלום. אבער פון גאנצען געשפרעך איז צו זעהען, אז די איזאלירונג צו וועלכער דער היטלעריסטישער רעזשים האט איצט ווידער געבראכט דייטשלאנד, בעהמט ארום די איצטיגע פיהרער מיט אזא שרעק וועלכע איז שוין נישט ווייט פון פאניק. ראזענבערג רעדט וועגען עפעס אנ'אינטערנאציאנאלער אינטער־ווענץ פון אלע מלוכות געגען דייטשלאנד און ער ווארענט, אז אזא קריג קאן זיך ענדיגען זעהר טרויעריג פאר גאנץ אייראפע, דהיינו, עס קאן קו־מען צו דער איינפיהרונג פון קאמוניזם אין אלע לענדער.

ראזענבערגס ציניזם איז צום בעסטען צו זעהן פון דעם אנגריף וועלכען ער מאכט אויף פוילען. דער שעף פון דער היטלעריסטישער אויסערליכער פאליטיק בעשולדיגט פוילען אין שטערען דעם שלום אויף דער וועלט. אין פוילען, זאגט ער, הערשט א מאסען־פסיכאז. מען האט אין דייטשלאנד באטירט שטימען וואס פאדערען אז מזרח־פרייסען און דאס דייטשע שלעזיען זאל פערנומען ווערען דורך פוילען.

אבער דאס דאזיגע שפיל פון ראזענבערגן איז צו נאאיוו און קאן אריינפיהרען אין א טעות בלויז דעם נאאיוון אמעריקאנער לעזער, ווער וויל עס אין פוילען פערנעהמען מזרח־פרייסען און שלעזיען — וועגען דעם זאגט ער גארנישט, ווייל ער ווייסט, אז דאס איז ליגען.

פאלש איז אויך די בעהויפטונג וועגען א מא־סען־פסיכאז, וואס זאל האבען ארומגענומען די בע־פעלקערונג אין פוילען, גיכער קאן מען רעדען וועגען אזא פסיכאז אין דייטשלאנד, דאס איז צו זעהען פון ארטיקעל פון אויסערן־מיניסטער נויראט אין דער „אלגעמיינער צייטונג", אין ארטיקעל פער־זיכערט דער מיניסטער אז צוליב דעם, וואס די דייטש - פוילישע בעציהונגען האבען זיך פער־שארפט, וואלט מזרח־פרייסען זיך געפינען אונטער דער ספעציעלער השגחה פון דייטשלאנד, דער שוץ פון מזרח־פרייסען איז איינע פון די וויכטיגסטע אויפגאבען פון דער דייטשער רעגירונג.

דער אינטערוויאו פון ראזענבערגן און דער ארטיקעל פון אויסערן־מיניסטער נויראט איז באטיר־ליך נישט מעהר ווי א פארטעל, א מיטעל אפצו־ווענדען די אויפמערקזאמקייט פון די אינערליכע ענינים אין דייטשלאנד און אפצושוואכען דעם איינ־דרוק דערפון וואס דייטשלאנד איז געווארען אינ־גאנצען איזאלירט אויף דעם אינטערנאציאנאלען פאר־רום. ראזענבערג וויל אפשוואכען דעם איינדרוק, וועלכען אין אמעריקע האט געמאכט די אנטי־דייטשע דעבאטע אין ענגלישען פארלאמענט. ער דערציילט דעריבער אז אין ענגלאנד קומט פאר א שטרייט צווישען צוויי אריענטאציעס אין דער בעציהונג צו דייטשלאנד: איינע א דייטשפריינדליכע און די צוויי־טע א דייטש־פיינדליכע. דייטשלאנד אבסטראהירט די דאזיגע שטרייטען וויסענדיג אז אייגענטליך זענען קיין פרינציפיעלע לעבענס־קאנפליקטען צווי־שען די ביידע לענדער נישט פערהאן.

עס איז שווער צו זאגען וואס איז דא פאראן מעהר: פאלשקייט, צי ציניזם, ראזענבערג מאכט זיך נישט בעמערקען אז די פעראורטיילונג פון דעם היטלערישען רעזשים איז אין ענגלישען פארלאמענט געמאכט געווארען דורך די פארשטייער פון אלע ענגלישע פארטייען, דאס הייסט, עס איז געווען די שטים פון דער גאנצער ענגלישער עפענטליכער מיי־נונג, אלע גרופירונגען און אלע ניואנסען זייערע, סיי די עקסטרעם־קאנסערוואטיווע, סיי די געמע־סיגטע קאנסערוואטארען, סיי די ליבעראלען, סיי די לייבאר־פארטיי אלע זענען געווען איינשטימיג אין דער אפשאצונג פון דעם, וואס עס קומט פאר אין לאנד פון היטלערן און געבעלסן, צו וואס אלזא מאכט זיך דער פיהרער פון דער אויסערן־פאליטיק נאאיוו און וויל עמיצען פערדרייען די אויגען וועגען חילוקי־דעות?

וועגען דער בעציהונג פון דער וועלט צום דייטשען רעזשים זאגט צום בעסטען עדות די האנדלונג פון שוועדען, ווייל עס איז בעקאנט, אז די סקאנדינא־ווישע לענדער זענען שטענדיג געווען דייטש־פריינדליך. קיין סקאנדינאוויען איז א שטייגער, אייב געלאדען געווארען דער בערימטער יודיש־דייטשער געלעהרטער פראפעסאר בערנארד צאנדעק, וועלכער איז אויף א ברוטאלען אופן בעזייטיגט געווארען פון זיין ארבייט אין בערלין. פראפ. צאנדעק איז ביים היינטיגען טאג דער גרעסטער ספעציאליסט אויפ'ן געביט פון גינעקאלאגיע. וועגען איהם האבען גע־שטרייט די שווייץ און שוועדען, יעדער לאנד האט געהאלטען פאר א כבוד פאר זיך, אז א געלעהר־טער פון אזא מאס זאל זיך דארט בעוועגען אין יעדעס פון די לענדער האט דעם געלעהרטען כיער־זיכערט די בעסטע בעדינגונגען פון ארבייט.

אין דייטשלאנד פיהלט מען די קאמפראמיטא־ציע צוליב דער פערפאלגונג פון די יודישע גע־לעהרטע. איז וואס טוט מען דערצו? מען פאדערט נישט ארויסצולאזען די פראפעסארען און געלעהר־טע ביי וועלכע מען האט צוגענומען די מעגליכ־קייט פון ווייטערדיגער ארבייט און פערדינסט אין לאנד גופא. „טעגליכע רונדשוי" א שטייגער שרייבט אז מען מוז ביי די בערימטע פראפעסארען, וועל־כע מען האט די טעג אפגעזאגט פון זייערע פאס־טענס, צונעהמען די אויסלענדישע פעסער, ווייל זיי קאנען באלד קריגען קאטעדרעס אין אקספארד, פאריז אדער אין לאנדאן וואו זיי וועלען פיהרען אנ־אנטי־דייטשע פאליטיק: אזעלכע פראפעסארען ווי קעלסען, לעדערער באן און קאנטאראוויטש האבען א גרויסען אויטאריטעט אויך אין אויסלאנד, הייסט עס נישט נאר אז מען נעהמט צו ביי בערימטע פרא־פעסארען זייערע קאטעדרעס אין די דייטשע הויכ־שולען, נאר מען ערלויבט זיי אפילו נישט צו פער־לאזען דאס לאנד און ארבייטען ערגעץ אנדערש אט דאס איז די דייטשע קולטור אונטער דער ממשלה פון היטלערן.

א סטאטיסטיק פון די פאלגען, צו וועלכע עס האט שוין געבראכט דער אנטי־יודישער באיקאט אין דייטשלאנד, ברענגט דער וויענער „טאג". אין גאנץ דייטשלאנד זענען פערהאן אנ'ערך צעהן טויזענד יודישע אדוואקאטען, וועלכע האבען פערלוירען דאס רעכט זיך צו פערנעהמען מיט זייער בערוף. אזוי פיל איז אויך דא דאקטוירים, ריזיג גרויס איז די ארמעי פון פריוואטע בעאמטע, וועלכע זענען גע־ווארען געקינדיגט אויפ'ן פערלאנג פון די היטלער־ראווצעס. אנ'ערך הונדערט טויזענד יודען האבען שוין פערלוירען אין דייטשלאנד די ארבייט־ און עק־זיסטענץ־מעגליכקייט. די איבעריגע קאנען עס פער־לירען א ליאדע טאג.

ארבייטסלאזע אונטער היטלערס רעזשים

מען טוט פאר זיי גארנישט, מען גיט ארויס די ארבייטסלאזע ערלויבענישען צו קלויבען נדבות

איידער היטלער האט בעקומען די מאכט, האט ער פייערליך ערקלערט אז מיט'ן מאמענט פון זיין זיג, וועט זיך ענדיגען די ארבייטסלאזיגקייט אין דייטשלאנד, ערב די וואהלען צום רייכסטאג דעם פערטען מערץ, האט די היטלעריסטישע פרעסע פיי־ערליך צוגעזאגט אז נאכדעם ווי די האקענקרייצלער וועלען זיגען, וועט זיך דער גורל פון די ארבייטס־לאזע ראדיקאל פערבעסערען, היטלער האט געזיגט, אבער פון דעמאלט אן האט זיין פרעסע בכלל אויפ־געהערט צו שרייבען וועגען ארבייטסלאזיגקייט. דארט, וואו די היטלעראווצעס זענען געווען ביי דער מאכט נאך איידער זיי האבען בעהערשט דאס לאנד א שטייגער אין טירינגען, זענען די ארבייטסלאזע פעראורטיילט אויף דער שרעקליכסטער נויט. זיי בעקומען נישט קיין שום אונטערשטיצונג. זייער איינציגע הילף איז פילאנטראפיע אדער בעטלעריי, דורך ראדיא און דורך אויפרופען בעטעלט מען וועגען הילף פאר די ארבייטסלאזע און אין איינציגע ערטער גיט מען די ארבייטסלאזע ארויס בעטלער־צייגענישען, אין וועלכע עס ווערט פעסטגעשטעלט אז דער איינהאבער פון אזא בעשייניגונג האט נישט קיין ארבייט, בעקומט נישט קיין שום אונטערשטי־צונג און האט דאס רעכט צו בעקומען נדבות. מען דארף אונטערשטרייכען, אז לויט דער דייטשער גע־זעצגעבונג, ליגט אויף די געמיינדעס די פליכט אונטערצושטיצען די ארבייטסלאזע, איבערהויפט די יעניגע, וועלכע האבען שוין א פאר יאהר נישט קיין ארבייט און זענען אויסשליסליך אפהענגיג פון דער אונטערשטיצונג פון די געמיינדעס, וואס מעהר אר־בייטסלאזע עס זענען פערהאן, אלץ א גרעסערע לאסט פאלט אויף די געמיינדעס און פונקט אין דער צייט, ווען די נאציאנאל־סאציאליסטען האבען פערשפרייט זייערע איינפלוסען איבערן לאנד האט זיך די פינאנציעלע לאגע פון די זעלבסטפערוואלטונ־גען שטארק פערערגערט, אבער די היטלעריסטען פלעגען אנפאלען אויף דער פריהערדיגער מלוכה דערפאר, ווייל מען גיט אויס צופיל געלד אויף סאציאלע אונטערשטיצונגען און אין די געמיינדע פערוואלטונגען זענען זיי אנגעפאלען אויף דער אונמענשליכער בעהאנדלונג פון די ארבייטס־לאזע, ווען היטלער איז געווארען הערשער אין לאנד האט זיין פארטיי אויך איבערגענומען די מאכט אין די בונדעס־לענדער און אין די זעלבסטפערוואלטו־נגען. דער סוף דערפון איז אבער דערוויל דער, אז די פינאנציעלע לאגע פון די געמיינדעס איז געווא־רען נאך פיל ערגער. אמת, מען האט די ארבייטס־לאזע נישט פערקלענערט די הילף פון דער אונטער־שטיצונג נאר מען גיט די געמיינדעס נישט ארויס די אסיגנירטע קרעדיטען, דעריבער האבען די לעצ־טע נישט קיין מעגליכקייט אויסצוצאהלען די אונ־טערשטיצונג פאר די ארבייטסלאזע.

אין איינציגע שטעט וואו די מאכט ליגט אין די הענד פון די היטלעריסטישע קאמיסארען מיט בעזונ־דערע פולמאכטען ווענדען זיך די נייע הערשער צו די רייכע סוחרים אינדוסטריעלער און באנקירען וועגען הילף פאר די ארבייטסלאזע, אויף דעם בא־דען האט זיך אין לייפציג אפגעשפילט פאלגענדער טראגי־קאמעדיע. א געוויסער רייכער באנקיר דאס געזאלט ארעסטירט ווערען דערפאר ווייל ער איז א יוד. די היטלעריסטישע פאליציי איז געווען זעהר צו־פרידען וואס אין איהרע הענד וועט אריינפאלען אזא העכט. דער באנקיר האט זיך אבער פערהאלטען איינגאנצען רוהיג און האט ערקלערט די היטלער־לייט: איהר קאנט מיך ארעסטירען, אבער די שטאט וועט דערפון שטארק ליידען, ווייל די נייע וואך וועט נישט זיין מיט וואס אויסצוצאהלען אונטערשטי־צונג פאר די ארבייטסלאזע. מיין באנק גיט [illegible] מיטלען דער שטאט. דעם באנקיר האט מען געלאזט צורוה.

באיקאט — דאס וויכטיגסטע געוועהר

דער איצטיגער יודישער קריזיס און די פיהרערשאפט פון די ענגלישע יודען

אין א קארעספאנדענץ פון לאנדאן א. נ. „באיקאט — דאס איינציגע געוועהר" שרייבט דער בעקאנטער זשורנאליסט וויליאם צוקערמאן:

איינציגע טעג פאר דעם טרויעריג־בערימטען שבת־באיקאט אין דייטשלאנד זענען קיין לאנדאן אראפגעקומען דריי בערימטע יודישע פיהרער פון בערלין אלס ספעציעלע שלוחים פון דער יודישער געמיינדע, און פשוט געפאדערט און געבעטען, אז דער באיקאט זאל אפגעשטעלט ווערען.

איך האב געהאט די געלעגענהייט צו רעדען מיט די דאזיגע מענשען. מיט 6 חדשים צוריק האב איך געהאט דעם כבוד מיט די זעלביגע אנ־געזעהענע שטאלצע יודישע פיהרער צו רעדען אין בערלין, און דאס הארץ האט פשוט געדריקט זע־הענדיג זיי איצט. זיי האבען אין זייער פערזאן סימבאליזירט דעם גאנצען שרעקליכען חורבן פון דייטשען יודענטום.

זענען איצט ביי דער מאכט אין דייטשלאנד אזעלכע פערזאנען, וועלכע ווייסען נישט נאר פון קיין געפיהלען פון רחמנות, מענשליכקייט און פון די פונדאמענטאלע פרינציפען פון יושר, נאר אפילו נישט פון שכל. זיי האבען אינסצענירט אנ'איינ־טאגיגען באיקאט געגען יודען, וועלכער וועט פער־בלייבען א שאנד־פלעק אין דער דייטשער גע־שיכטע, און וועלכער האט שוין איצט פערשאפט דייטשלאנד מעהר צרות אין דער וועלט, ווי אלע אנדערע היטלערישע מעשים.

וואס קען שוין זיין ערגער ווי ס'איז איצט? — האט מיר דערקלערט א געוועזענער געגנער פון באיקאט, — אז די רעגירונג זאגט אונז אפען, אפיציעל, אזוי אז עס קען קיין ספק מעהר נישט זיין אויף עפעס אנדערש, אז זי וויל נישט אנדערש, ווי אויסראטען די גאנצע יודישע בעפעלקערונג אין דייטשלאנד, וואס־זשע בלייבט אונז צו טון? וואס פאר אנ'אנדער ברירה האבען מיר סיידען צו בענוצען דאס איינציגע געוועהר, וואס מיר האבען? וואלטען מיר געהאט דעם קלענסטען צוזאג אויף אנ'ענדערונג אדער די קלענסטע האפענונג אויף א קאמפראמיס, וואלט איך געראטען צו ווארטען און פערהאנדלען ווייטער, אפשר וועט דאס משוגעת אריבער. איצט אבער בלייבט אונז קיין אנדער זאך נישט צו טון, ווי נאר אנצוגיין מיט דעם באיקאט. אויב אויסראטען אונז, זאלען מיר זיך כאטש ווע־רען, אויף ווי ווייט מיר קענען, און נישט אומ־קומען ווי די פליגען.

אנ'אנדער מיטגליד פון דער דעלעגאציע האט מיר די לאגע דערקלערט א ביסעל אנדערש. — די סיטואציע איז אזא, אזוי ווי באנדיטען וואלטען פערכאפט אייערען א נאהענטען מענשען און זאגען אייך: מיר גייען איהם דערשטיקען. מיר וועלען איהם דערשטיקען אין יעדען פאל, סיי איהר וועט באיקאטירען, סיי איהר וועט נישט באיקאטירען. פארוואס־זשע זאלען מיר כאטש נישט פרובירען איהם ראטעווען דורך א באיקאט.

נאך אלעמען, קען א יודישער באיקאט אי־בער דער גאנצער וועלט ברענגען אומגעהייערן שאדען דייטשלאנד. די דייטשע אינדוסטריע איז דער עיקר אנ'עקספארט־אינדוסטריע. זי העגנט אפ מעהר פון אנדערע אינדוסטריעס פון אנדערע לענ־דער. יודען זענען נישט נאר אליין גרויסע פער־בראוכער פון דייטשע סחורות, נאר מיר קענען בעאיינפלוסען אויך דעם פערבראוך פון דייטשע סחורות פון אנדערע מענשען. יודען האבען אין ענגלאנד, צום ווייניגסטענס, אויפגעבויט דעם דיי־טשען מסחר. און זיי וואלטען איהם אויך געקענט פערניכטען.

מען דארף מיט די נאציס רעדען אנדערע דיבורים. רעדט מען צו זיי אין נאמען פון מענש־ליכקייט, יושר, רחמנות, וועלען זיי ענטפערן מיט מעהר ברוטאליטעט. וועלען זיי אבער דערפיהלען דעם יודישען דרוק און דעם דרוק פון דער וועלט, וועלען זיי אנהייבען רעדען אנ'אנדער שפראך. די דאזיגע בויאנעס פערשטייען נאר איין שפראך, — די שפראך פון דער פויסט. די איינצי־גע פויסט, וועלכע מיר קענען בענוצען, איז די עקאנאמישע, און מיר דארפען עס דעריבער בענו־צען מיט דער פולער מאכט.

דאס זענען די ארגומענטען פאר און געגען א יודישען באיקאט פון דייטשע סחורות וועלכע מען הערט איצט אין ענגלאנד. דאס ענגלישע יו־דענטום איז קיינמאל נישט געווען אזוי צורודערט ווי איצט. מען וויל מיט'ן גאנצען הארצען העלפען דעם דייטשען יודענטום און אויף וויפיל מען קען העלפט מען אויך. עס פעהלט אבער גאנצקייט. עס פעהלט איינקייט. עס פעהלט פיהרערשאפט ביים ענגלישען יודענטום אין דעם איצטיגען מא־מענט.

דער איצטיגער קריזיס האט ארויסגעבראכט דעם גאנצען באנקראט פון דער יודישער פיהרער־שאפט אין ענגלאנד.

„צער בעלי חיים" מיט... א האק איבער'ן קאפ אדער דורך אראפרייסען דעם קאפ

ערשינען דאס געזעץ וועגען שחיטה־פערבאט

בערלין (יט"א) אין „רייכסגעזעץ־בלאט" איז פערעפענטליכט געווארען דאס „געזעץ וועגען דער שלאכטונג פון בהמות", לויט וועלכען עס איז פון 1־טען מאי פערבאטען די שחיטה פון ווארם־בלוטיגע בהמות אהן פריהערדיגער בעטויבונג. דאס איבערשרייטען דעם געזעץ ווערט בעשטראפט מיט תפיסה ביז 6 חדשים אדער מיט געלד־שטראף.

גלייכצייטיג פובליצירט דאס „רייכסגעזעץ־בלאט" אנ'אויספיהר־פעראָרדנונג צום געזעץ, אונ־טערגעשריבען דורכ'ן אינערן־מיניסטער דר. פריק. אין דער פעראָרדנונג ווערט געזאגט, אז די בע־טויבונג פון דער בהמה דארף דורכגעפיהרט ווערען מיט א ספעציעלען בעטויבונגס־אפאראט אדער דורך א קלאפ איבער'ן קאפ מיט א האמער אדער האק. געפליגעל דארפען פאר דער שלאכטונג נישט בע־טויבט ווערען, מען מוז בלויז אראפרייסען דעם קאפ פון איבעריגען גוף פון דעם פויגעל.

ניער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבעז

ניער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 27 א אייר תרצ"ג

אפריל

זון-אויפגאנג 4.22
זון-אונטערגאנג 6.47

פון האנדעלס-געריכט

קאנפעקציע-סוחר „כ. קאופמאן" רעגולירט אויף 15 פראצ.

דאס האנדעלס-געריכט האט בעשטעטיגט דעם רעגולאציע-אפמאך פון דער פירמע קויפמאן, קאנפעקציע-געשעפט (פעטריקאווער 58), מיט די קרעדיטארען, די פירמע רעגולירט אויף 15 פראצענט, אויסצוצאהלען אין 3 האלב-יעהרליכע ראטעס. די ערשטע ראטע איז צאהלבאר דעם 25-טען נאוועמבער 1933.

• • •

אין שייכות מיט דעם אופהאלאשטש פון יוסף קלייבער, האט דאס געריכט בעשלאסען אויף די קאסטען פון די קרעדיטארען צו רופען א פערזאמלונג, כדי צו וועהלען א נייעם סינדיק.

• • •

אין שייכות מיט דעם אופהאלאשטש פון דעם בעקעריי-בעזיצער פיאטער מאקובקא (פשעגדזשעלניאנא 107) האט דאס געריכט בעשטימט א 2 וואכעדיגען צואגא-טערמין אויף אנצומעלדען די חובות.

שטרייקען אין טעקסטיל-פאבריקען

טעקסטיל-אינדוסטריעלער אנערקענען נישט דעם קאלעקטיוו-אפמאך

(א) צוליב דעם, וואס מאנכע טעקסטיל-אינדוסטריעלער פיהרען נישט אויס דעם אינטערגעשריבענעם קאלעקטיווען אפמאך מיט די טעקסטיל-ארבייטער, קומען צו קאנפליקטען אין די זעלבע פאבריקען.

צוליב דער זעלבער סבה ווערט געשטרייקט אין אסער'ס פאבריק. די ארבייטער ווילען נישט ארבייטען אויף די בעדינגונגען, וואס די פירמע פערלאנגט.

די אונטערהאנדלונגען מיט דער פאבריקס-פערוואלטונג האבען נישט געפיהרט צו קיין אויסגלייך און דער שטרייק דויערט דעריבער ווייטער.

נעכטען האט אויך אויסגעבראכען א שטרייק אין דער פאבריק פון לעאנארד.

אויך אין פיקעלניס-פאבריק האט נעכטען אויסגעבראכען א שטרייק צוליב דעם, וואס די פירמע האלט זיך נישט ביים קאלעקטיווען אפמאך.

די דאזיגע שטרייקען טראגען א רוהיגען כאראקטער.

• • •

דער שטרייק אין דער פלוש-אינדוסטריע נעמט ארום העכער 500 ארבייטער.

אין פינסטערס פאבריק זענען נאך געבליבען 10 ארבייטער, וועלכע האבען ארויסגעשיקט אן אולטימאטום, אז זיי וועלען אנהויבען א הונגער-שטרייק, אויב די פירמע וועט נישט נאכגעבען די פאדערונגען.

די אונטערהאנדלונגען זענען בעשטימט געווארען אויף היינט.

דער קאמף פון דער קליינער טעקסטיל-אינדוסטרי פאר איהר עקזיסטענץ

(אג) די פראקטישע רעאליזירונג פון די בעוויגונגען פון נייעם קאלעקטיווען אפמאך אין דער קליינער טעקסטיל-אינדוסטריע טרעפט אן אויף גרויסע שוועריגקייטען. אין א גאנצע רייה קליינע פאבריקען זענען אויסגעבראכען קאנפליקטען מיט די ארבייטער, וועלכע ווערען ליקווידירט דורך די פעראיינס-דעלעגאטען. די סיבה איז די, וואס די פאבריקאנטען צאהלען נישט אויס די ארבייטער דעם גאנצען לוין נאר געבען בלויז קאנטאס. די פאבריקאנטען ערקלערען, אז זיי מוזען ווארטען ביז דער לוין-טאריף וועט נישט אפגעדרוקט ווערען, לויט דער מיינונג פון די ארבייטער קרייזען איז עס נאר א תירוץ.

ווייטער ברעכען אויס קאנפליקטען ביים איבערעכענען די איצט פעסטגעשטעלטע טאג-סטאווקעס אויף אקארד. די פאבריקאנטען מאכען פארוואורפען די ארבייטער, אז זיי ארבייטען צייטווייליג ספעציעל ערגער בכדי ארויסצוווייזען א קליינע טאג-פראדוקציע און ביים איבערעכענען פון דער טאג סטאווקע אויף אקארד זאלען זיי אזוי ארום דערגרייכען א העכערען לוין פאר אקארד.

דער קאלעקטיווער אפמאך האט נישט ארומגענומען א רייה קלענערע שטעטלעך פון לאדזער קרייז ווי למשל בעלכאטאוו, און אויך נישט אזעלכע גרויסע טעקסטיל-צענטערען ווי ביעלסק, און ביאליסטאק בכדי צו שליסען א קאלעקטיווען אפמאך אין בעלכאטאוו, איז אויפ'ן 2-טען מאי צונויפגערופען געווארען א קאנפערענץ.

אין דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע ווערט איצט זעהר אינטענסיוו געארבייט, מען וויל דערייאגען, וואס מ'האט פערשפעטיגט בעת'ן שטרייק.

עס איז כאראקטעריסטיש, אז מצד דער קליינער אינדוסטריע בעמערקט זיך א טענדענץ צוצופאסען זיך צו דער געשאפענער לאגע, אזוי איז אין דער ערשטער רייה אנגענומען געווארען שריט ביליגער צו מאכען די פראדוקציע און צו דעם צוועק זענען געמאכט געווארען פרובען צו פערגרעסערען די פראדוקטיוויטעט פון די ארבייטער. אנשטאט ווי ביז איצט אויף צוויי שטוהל ארבייט איצט אן ארבייטער אויף 4 וועב-שטוהל. אין איין זייט וועט דאס געבען א געוויסע אפשפארונג פון די פראדוקציע קאסטען, פון דער צווייטער זייט אבער וועט דאס דערפיהרען צו ווייטערדיגע רעדוקציעס פון ארבייטער.

אויסגעלעדיגט א שטוב פון א רואינירטען יודישען סוחר

פאר 6,52 זל. פערקויפט דער סעקוועסטראטאר פון 7-טען פינ. אמט די בעבעכעס

אויף בזשעזשינער 4 האט א סעקוועסטראטאר פון 7-טען פינאנץ-אמט אויסגעפיהרט אן עקסמיסיע ביי א רואינירטען יודישען סוחר, וועמען ס'איז פערקויפט געוואר'ן דאס גאנצע ביסעל בעבעכעס פאר א סומע פון... 6.50 זל.

אויף בזשעזשינער 3 האט 11 יאהר געהאט א קאלאניאל-געוועלב א געוויסער גבריאל גאלדבערג, צוליב'ן קריזיס איז ג. אזוי דערדריקט געווארען אז ער איז געווען געצוואונגען אוועקציגעבען דאס געוועלב און אליין זיך איבערגעצויגען מיט דער משפחה אויף בזשעזשינער 4 אין א דאך-שטיבעל אויפ'ן פערטען שטאק.

נעכטען איז צו גאלדבערג געקומען דער סעקוועסטראטאר מיט צוויי „נשמה-כאפערס" און איהם פערקויפט ס'גאנצע ביסעל בעבעכעס: א שאנק, קרעדענץ און א קאנאפע פאר 6 זל, מיט 50 גראשען. דאס האט מען גענומען אויף א שטייער-חוב פון דאכראווע פון 70 זל. פאר'ן יאהר 1932.

דאס שטיבעל איז אינגאנצען אויסגעליידיגט געווארען.

געשטארבען פון הונגער

און געהאט אן אוצר אויף דער ברוסט

(א) אויפ'ן שאסע, נישט ווייט פון אפאטאוו, האט א היימפאהרענדער פויער געפונען א פערהלשטען זקן.

דער פויער האט וועגען דעם מודיע געווען דער פאליציי. נאר נאך איידער פאליציי איז אנגעקומען איז דער זקן געשטארבען. די ערשטע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דער פערשטארבענער איז אלט געווען 67 יאהר, מיט'ן נאמען מיקאלאי אוינישענקא, א געוועזענער דארפישער זשאנדארם.

דער ארויסגערופענער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט, אז דער זקן איז געשטארבען פון הונגער.

ווען די פאליציי האט רעווידירט דעם פערשטארבענעם, האט מען געפונען אויף זיין האלז א לעדערן טארבעלע, אין וועלכען עס איז געלעגען אן אוצר: גאלדענע פינגערלעך מיט בריליאנטען, בראשקעס מיט בריליאנטען, פערל, גאלדענע רובל א. ד. גל.

דער געפונענער אוצר איז קאנפיסקירט געווארען און וועט איבערגעגעבען ווערען זיינע וועווענטועלע יורשים פון פערשטארבענעם.

ווי עס ווייזט אויס איז ער פערשטארבענער געווען זעהר קארג און האט זיך נישט פערגינען דעם „לוקסוס" פון עסען פאר זיין געלד און איז אויסגעגאנגען פון הונגער.

אפגעברענט א הויז

8 פאמיליעס געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפ

(2) אויף טובאלסקא 19 האט נעכטען ביינאכט אויסגעבראכען א שרפה אין שטאל פון א געוויסען גאלדבערג. דאס פייער האט זיך איבערגעטראגען אין שכנות'דיגען הילצערן הויז, וואס איז אינגאנצען אפגעברענט געווארען.

8 פאמיליעס זענען געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפ.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: י. קאפראווסקי (גאוואמיעיסקא 15), ס. טראווקאווסקי בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעיסקא 21), מ. בארטאשעווסקי (פיעטרקאווער 95), י. קלופטא (קאנטנא 54), ל. טשינסקי (ראקיטשינער 53)

נאך נישט געכאפט דעם מערדער

(2) נעכטען איז פארגעקומען די לויה פון דערמארדעטען כריסטיאן שינדלער פון וואולטשאנסקא גאס.

ביז איצט איז דער מערדער נאך נישט געכאפט געווארען.

8 יאהר תפיסה פאר א מארד

(2) נעכטען איז אין היגען קרייז-געריכט, פארגעקומען דער פראצעס געגען ווצלאוו קוויאטקאווסקי, וועלכער האט דעם 15 נאוועמבער פ. י. דערשטאכען דעם איינוואוינער פון כאינע בראנציסעק קראיעווסקי.

דער בעשולדיגטער האט זיך גישט מודה געווען אין אויספיהרען א מארד, און ערקלערט, אז עס איז פארגעקומען צווישען ביידען א געשלעג און אז ער האט פערטיידיגט זיין אייגען לעבען.

קוויאטקאווסקי איז פערמשפט געווארען אויף 8 יאהר תפיסה.

זיך געסמט צוליב ליבע

(2) אין טויער פון הויז אויף אנדזשעיא 1 האט זיך גע'סמ'ט די 18-יעהריגע יאדוויגא דערינג. די סבה פון זעלבסטמארד איז אנ'אומגליקליכע ליבע.

בריף אין רעדאקציע

געעהרטער ה' רעדאקטאר!

מיר בעטען אייך זעהר צו פערעפענטליכען דעם פאלגענדען בריף פאר וועלכען מיר דאנקען אייך פאראויס.

אין נאמען פון 125 יודישע ארעסטאנטען פון קאפערניקא 29 דאנקען זעהר דער לאדזער יודישער קהלה פאר איהר בעמיהען זיך פאר אונז יודישע ארעסטאנטען, געבענדיג אונז צו עסען גאנץ פסח כשר עסען. אויך דאנקען מיר די ה"ה ראטס. יחיאל יצחק בערמאן און דעם דאזאר אברהם ריכטמאן פאר בעזארגען אונז מיט א ספעציעלען זאל צו דאווענען און צו עסען גאנץ פסח פאר אלע יודען. גלייכצייטיג דריקען מיר אויס דעם בעסטען דאנק דעם פארשטעהער פון „שעורי-ערב", לאדז, סאלנא 7, הערש וואלף פיטלאוויטש פאר זיין אונערמידליכער ארבייט מיט בעזארגען 3 מאל טעגליך גאנץ פסח מיט כשר עסען.

מיט אכטונג

א גרופע יודישע ארעסטאנטען

פון קאפערניקא 29.

לאדז, דעם 25 אפריל 1933.

אל-אדזער בחור מיט יתרו'ס נעמען פאהרט מ'שטאט ל'שטאט און מ'תפיסה לתפיסה

און נעכטען איז ער ווידער „פערפאהרען" אויף 3 יאהר טורמע

(א) פאר'ן לאדזער געריכט איז נעכטען געשטאנען דער אמת'ער „האניג-פויגעל", א בחור מיט יתרו'ס נעמען און דערצו א גרויסער שלימזל, וואס וואנדערט פון לאנד צו לאנד און פון תפיסה צו תפיסה.

דער בחור הייסט הענעך ראוויטש. ער האט אנגעהויבען ארבייטען זיין „פאך", אין לאדז, אויספיהרענדיג א רייה גנבות איז ער אויס מורא פאר אנ'„אין הרע" אוועק קיין פוילען, און גענומען ארבייטען א.ב. קסאווערי סטאנקעוויטש, פון וואנען ער איז אוועק קיין האמבורג ער איז אבער באלד ארויסגעשוואלען. פון האמבורג איז ער אוועקגעפאהרען קיין פאריז, ווידער אויף אנ'אנדערען נאמען — יאסעל ראזנאק, וואו דער שלימזל איז איהם ווידער געלאפען פאריז, און ווידער ארייגעפאלען אין „חד-גדיא".

ווען ער איז ארויס אויף דער פריי, האט ער ווידער געענדערט דעם נאמען אויף הייבריך היימאן, און אלס דייטשער בירגער איז ער אוועק קיין בריסעל, און נאך עטליכע „אויפטריטען" האט ער זיך ווידער איינגעמאלדען אין תפיסה.

הענעך איז אבער נישט „פשעגראנע" און נאך בריסעל מאכט ער א נסיעה קיין פאריז אויפ'ן נאר מען איגנאץ טאמטשאק, ער האט דא אויך נישט קיין גרויס מזל, און לאזט זיך אוועק אין די מדינות קיין ניו-יארק. אויף דער שיף האט ער געארבייט אלס קעסעל-הייצער, און אין ניו-יארק האט מען איהם ווידער געכאפט ביי א „שטיקעל ארבייט" און איהם „פערבעטען" אויף צוויי יאהר זיצען.

אפקומענדיג די שטראף אין ניו-יארק איז ער מיט פאראד צוריקגעשיקט געווארען קיין לאדז, און נאך עטליכע יאהר האט ער אונטערן נאמען טאמטשאק ווידער בענייט זיינע „גאסטראלען" אין לאדז. דעם לעצטען „ווויסטעמפ" האט ער געמאכט דעם 26 מערץ ד.י. אויפ'ן באלוטער מארק ביי דער סטאנציע פון די צופאהר-טראמוואיען. וואו ער האט ביי א זגערזשער יוד, עמנואל זאלצמאן ארויסגעצויגען דעם פארטפעל מיט 700 זל. דא איז ער ווידער אריינגעפאלען און נעכטען איז ער געשטאנען פאר'ן לאדזער שט. ווידיסט.

דאס געריכט האט הענעך ראוויטש — סטאנקעוויטש — ראזמאן היימאן — טאמטשאק פערמשפט אויף דריי יאהר תפיסה.

אכטונג, יוד. עלטערן!

ווער עס וויל זיין קינד ערציהען א

רעליגיעזע-נאציאנאלע ערציהונג,

זאל שוין יעצט ביז דעם 1-טען מאי איהם איינשרייבען אין די פאלקס-שולע און גימנאזיום

„בית-אלפנא"

פעטריקאווער 111,

(אל. קאשציושקי 48)

בעדייטענדע הנחות!

די קאנצעלאריע איז אפען טעגליך פון 9 ביז 2 נאכמיטאג.

2127

געוועזענע לאדזשער נגידית'טע
וואַרפט זיך אַראָפּ פון 4. שטאָק צוליב אַנ'עקסמיסיע
דער ווירט האָט אַמאָל געאַרבייט אַלס שיק-יונגעל אין איהר פאַבריק
סקאַנדאַליעזע האַנדלונג פון דעם יודישען הויז-ווירט אויף זגערזשער 42

נעכטען האָבען מיר מיטגעטיילט וועגען אַ שוידערליכען זעלבסטמאָרד פון אַנ'אַלטע יודישע פרוי יוטע מינדעל צימערמאַן, וועלכע האָט זיך בעת אַ נערוועז-אַנפאַל אַראָפּגעוואָרפען פון 4-טען שטאָק אויף זגערזשער 42 און אויפן אָרט דערהרגעט געוואָרען.

ווי מיר דערוויסען זיך, איז די סבה פון דעם פערצווייפעלטען שריט פון דער זקנה געווען אַנ'עקסמיסיע, וואָס האָט דעם זעלבען טאָג געזאָלט אויסגעפיהרט ווערען.

די פרוי יוטע מינדעל צימערמאַן איז אין דער אַלטשטאָט בעקאַנט פאַר אַ געוועזענע נגידית'טע. זי האָט אויף נאַוואָק'ס גאַס געהאַט אַ גרויסע פאַרבעריי. מיט עטליכע יאָהר צוריק איז דער מאַן געשטאָרבען, און צוליב'ן קריזיס האָט זי געמוזט די פאַרבעריי ליקווידירען. זי איז אַזוי פאַראָרימט געוואָרען, אַז זי האָט זיך אַריינגעצויגען אין אַ קליינע דירה אויף זגערזשער 42 אין הויז פון מאיר לעוואָקאָוויטש (מאיר'ל פאַרבער), וועלכער האָט מיט יאָהרען צוריק געאַרבייט אין לעוואָקאָוויטש'ס פאַרבעריי אַלס שיק-יונגעל.

נאָך 11 יאָהר איז די אַלמנה שולדיג געבליבען פאַר איין קוואַרטאַל דירה-געלד, דער ווירט האָט זיך צוגעאיילט און זיין געוועזענע בעל-הבית'טע אָנגעקלאָגט אין געריכט און אַרויסבעקומען אַנ'עקסמיסיע.

דערוויסענדיג זיך פון דער עקסמיסיע, האָט פרוי צימערמאַנ'ס זוהן געוואָלט געבען דעם ווירט 100 זל. ער זאָל די עקסמיסיע אָפּהאַלטען, דער ווירט האָט נישט געוואָלט הערען פערלאַנגענדיג די גאַנצע סומע מיט די געריכט-קאָסטען.

מאָנטאָג אין דער פריה האָט דער ווירט צוגעשיקט צו דער פרוי צ. דעם סטרוזש און מתרה געווען, אַז אויב זי וועט איהם נישט תיכף ומיד געבען ס'גאַנצע געלד, וועט אין אַ שעה אַרום אויסגעפיהרט ווערען די עקסמיסיע.

די אַלטע אַ קראַנקע און צובראָכענע איז אַראָפּ אין שטיבעל וואו דער ווירט האָט גראָד געדאַווענט און איהם געבעטען מיט טרעהרען, ער זאָל איהר אויף די אַלטע יאָהרען נישט אָנטון די בושה, און ווידער געוואָלט איהם געבען 100 זל.

ניין, האָט דער איינגעעקשנ'טער ווירט געענטפערט, אָדער ס'גאַנצע געלד מיט קאָסטען אָדער זי וועט אין אַ שעה אַרום ליגען אויפ'ן הויף מיט די בעבעכעס.

אַ דערשלאָגענע און וועלענדיג אויסמיידען אַזאַ בזיון, איז זי אַרויף אויפ'ן פערטען שטאָק און זיך אַראָפּגעוואָרפען און אויפ'ן אָרט געפונען דעם טויט.

דער ווירט וועלכער האָט גראָד געהאַלטען אין מיטען דאַווענען און הערענדיג פון דער מעשה איז אין טלית און תפילין אַרויסגעלאָפען פון שטיבעל און אַנטלאָפען.

דער דאָזיגער שרעקליכער צופאַל צוזאַמען מיט דער אונמענשליכער האַנדלונג פון דעם הויז-ווירט האָט אין דער גאַנצער געגענד געמאַכט אַ שרעקליכען רושם. וואָרום די טראַגיש אומגעקומענע פרוי יוטע מינדעל צימערמאַן איז געווען בעקאַנט פאַר אַ גרויסע פילאַנטראָפּקע און אַמאָליגע צייטען פלעגט זי געבען גרויסע נדבות און שטיצען פיל אָרימע יודישע פאַמיליעס.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון לאָדזשער קרעדיט-געזעלשאַפט

נעכטען איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די מיטגלידער אין דער לאָדזשער קרעדיט-געזעלשאַפט, די פערזאַמלונג האָט צוגעצויגען אַנ'עולם פון העכער 500 פערזאָן. צו דער פערזאַמלונג ד'האָט זיך געגרייט אַ שאַרפע אָפּאָזיציע. פאַר דער פערזאַמלונג איז אָבער געקומען צו אַ הסכם אין אַלע פראַגען פון דער טאָג-אָרדנונג צווישען קאָמיטעטען פון אַלע הויז-בעזיצער-פעראיינען.

די פערזאַמלונג האָט געעפענט דער פרעזעס פון אויפזיכטס-ראָט ה' באָגדאַנסקי און אַלס פאָרזיצער איז געוועהלט געוואָרען פרעזעס פאָגאַנאָווסקי.

נאָכ'ן אָננעהמען דעם בעריכט פאַר'ן יאָהר 1932 איז פאָרגעקומען אַ דיסקוסיע וועגען ענדערען דעם ענטשפרעכענדען פונקט פון סטאַטוט, אַז מיטגלידער, וועלכע וועלען פאַר'ן טערמין אָפּצאָהלען זייערע הלוואות זאָלען נישט דאַרפען האָבען דערביי קיין ספּעציעלע אויסנאַמען, נאָר זאָלן דאַרפען פערלירען אַ געוויסען טייל פון רעזערוו-קאַפּיטאַל.

דער הויפּט-פונקט איז געווען די פראַגען וועגען קאָנווערסיע פון די הלוואות. די קאָנווערסיע קען פאָרקומען נאָר אויפ'ן גרונד פון פערזענליכע ביטעס פון די הוי-בעזיצער, וועלכע ווילען, אַז זייערע חובות זאָלען קאָנווערסירט ווערען. לויט דער פעראָרדנונג פון מיניסטעריום דאַרפען די, וואָס ווילען זייערע חובות זאָלען קאָנווערסירט ווערען איינצאָהלען איין ראַטע פון פאַר יולי 1932 און איין ראַטע פון יאַנואַר 1932.

די נעכטיגע פערזאַמלונג האָט בעשלאָסען, אַז די וואָס זענען שולדיג 2 ראַטעס און ווילען אַז זייער פערלעגענער חוב זאָל קאָנווערסירט ווערען זאָלען איינצאָהלען אַ האַלבע אַלטע ראַטע אין 3 טערמינען, 15 מאַי, 1 יוני און 15 יוני און איין גאַנצע ראַטע צאָהלבאַר דעם 1 יולי, דער וואָס איז שולדיג מעהר ווי צוויי ראַטעס דאַרף בעצאָהלען דריי-פערטעל פון דער אַלטער ראַטע און אַ גאַנצע פון דער נייער ראַטע. דער דאָזיגער בעשלוס דאַרף נאָך בעשטעטיגט ווערען דורך דער מאכט.

ווייטער ווערט בעשלאָסען, אַז אַלס שטראָף פאַר נישט פינקטליך צאָהלען די ראַטעס זאָל גענומען ווערען אנשטאט 1 פראָצענט — נאָר אַ האַלבען פראָצענט אַ חודש.

אַלס סובסידיע פאַר די פייערלעכער פאַרן קומענדיגען יאָהר איז בעשטימט געוואָרען 7500 זלאָטעס און פאַר די ביבליאָטעקען פון די הויז-בעזיצער פעראיינען — 4000 זלאָטעס.

דאַן ווערט בעשלאָסען איבערצוטראָגען אויף עמעריטור דעם דיר. גאַיעוויטש וועלכער האָט געאַרבייט 50 יאָהר אין דער קרעדיט-געזעלשאַפט, מיט אַ פּענסיע פון 1000 זל. אַ חודש.

דער בייודזשעט אין דער הויך פון 523 טויזענד זלאָטעס ווערט אָנגענומען. ס'ווערט דאַן בעשלאָסען צו פערקלענערען, די צאָהל דירעקטאָרען פון 7 אויף 5, אויפן אָרט פון דעם דירעקטאָר וואָס איז אַרויס דורך אַ גורל ווערט ווידער געוועהלט ה' לעוויצקי אַלס פערטרעטער ה' יוליוש לעווששטיין, אויפ'ן אָרט פון די וואָס זענען לויט אַ גורל אַרויסגעפאַלען פון אויפזיכטס-קאָמיטעט זענען געוועהלט געוואָרען: א. מ. קאַפּלאַן, ע. גינטער און א. זשאַדעוויטש.

די איין-גילדען-אַקציע פון ישו"א אין לאַנד

ווי בעקאַנט, האָט די שול-אָרגאַניזאַציע פּראָקלאַמירט אַנ'איין-גילדען-אַקציע אין גאַנצען לאַנד. די שול-אָרגאַניזאַציע האָט זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיט עטליכע הונדערט שטעט, אַפּעלירענדיג צו איהרע פריינד זיך תיכף צו שטעלען צו דער אַקציע. די שול-אָרגאַניזאַציע האָט פּערעפענטליכט אַנ'אויפרוף, אין וועלכען עס איז אויפגעקלערט געוואָרען די טראַגישע לאַגע פון יודיש-וועלטליכען שול-וועזען. אַלע אָפּטיילונגען פון דער שול-אָרגאַניזאַציע, אַלע הילף-גרופּעס און שול-קאָמיטעטען זענען גערופען צו טון אַלץ, פאַר'ן דערפאָלג פון דער אַקציע, וועלכע דאַרף איצט בעטראַכט ווערען אַלס די רעטונגס-אַקציע פון אונזער שולוועזען.

די אַקציע גייט אין גאַנצען לאַנד. אין איינ־יגע ראַיאָנען זענען אַרויסגעפאָהרען ספּעציעלע שליחים פון דער שול-אָרגאַניזאַציע.

פון צענדליגער שטעט און שטעטלעך קומען אָן בריף, אין וועלכע ס'ווערט געמאָלדען, אַז די חברים און פריינד אויף די ערטער זענען שוין צוגעטראָטען צו דער אַרבייט. פון אייניגע ערטער הויבט שוין אָן אפילו צו קומען געלד. אַזוי האָבען שוין צוגעשיקט סומען: יאַנאָוו-ביאַל., קאָנין, בראָק, בוסק, מאַלקין, זאַראָם און אָסטראָוו. עס גייט אויך אַנ'ענערגישע זאַמעל-אַרבייט אין בענדין סאָסנאָוויעץ, דאָמבראָווע, קאַטאָוויץ.

די צענטראַלע שול - אָרגאַניזאַציע לייגט גרויסע האָפנונגען אויף די דאָזיגע זאַמלונג יעדער טאָג איז טייער. די אַרבייט דאַרף ווייטער אָנגעהאַלטען מיט אַנ'ענערגישען טעמפּאָ. די אַקציע מוז אַריינברענגען דער שול-אָרגאַניזאַציע די סומע, וואָס זי דאַרף פון איהר: 50.000 זלאָטעס!

ווער ווייסט?

דינסטאָג אָוו. איז אַרויס פון דער היים דער 78 יעהריגער יעקב שלמה בוים, און ביז איצט נישט צוריקגעקומען. ער איז אונאָרמאַל. ווער ס'ווייסט וואו ער געפינט זיך ווערט געבעטען מיטצוטיילען צו משה גזשיבאָווסקי פּאָלודניאָווע 39.

* * *

ס'איז פערלוירען געגאַנגען אַ יונגעלע פון 4 יאָהר, רעדט יודיש, אָנגעטון אין אַ גראַנאַטענע בלוזקע, הייסט משה לייב זעלצער, ווער ס'ווייסט וועגען דעם קינד דאַרף צוויסען געבען זיינע עלטערען אויף אַלעקסאַנדראָווסקע 34.

פון גראַשער-הענדלער-פעראיין

די טעג איז, אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' משה קיסילעוויטש, פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג. פון בעריכט האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די פערוואַלטונג האָט אין איהר טעטיגקייט ערלעדיגט אַ גאַנצע רייה ענינים לטובת די מיטגלידער. די פראַגע פון אָפּצאָהלען אומזאַקשטייערן פון יעדען גראַש אין שחט-הויז וועט די טעג שוין רעאַליזירט ווערען. די פראַגע פון אָנערקענען דעם גראַשער אַלס אַ בעשטאַנדטייל פון דער פליישער-מלאכה, האָט דערווייל אָנגעטראָפען אויף אַ גרויסע געגנערשאַפט מצד די פליישער-העקער און וועט אָבער גינסטיג געלעזט ווערען. אויך די פראַגע פון אָפּשאַפען דאָס פערקויפען פלייש מיט גראַש אין איין יאַטקע, איז אויפ'ן וועג פון ווערען ענדגילטיג געלעזט. נאָכ'ן אויסדריקען צוטרוי דער אַלטער פערוואַלטונג, זענען געוועהלט געוואָרען אין דער נייער פערוואַלטונג:

פרעזעס — מיכאל יודקעוויטש, וויצע-פרעזעס — יאַנקעל טאַראַנטשיק, היינך ראָזענטאַל — סעקרעטאַר, משה קיסילעוויטש — קאַסירער, הערשעל זאַמעל, וואָווע דזיאַלאָשינסקי, איציק זילבערבערג דוד זילבערשאַץ, שלמה גוטערמאַן, מסות שטעליקאָוויטש, משה יאַסקאָוויטש, אברהם קלאַפּערזאַק, נתן שולמאַן, משה ראָטשטיין, וואָלף גאָלדשטיין.

אַ שרעקליכער פאַרפאַל אין אַ פאַבריק

(2) אין קאַראָל שטיינערטס פאַבריק איז דער 42-יעהריגער אַרבייטער אַריינגעשלעפּט געוואָרען צווישען די טראַנסמיסיע-פּאַסען און איז אַרויסגעשליידערט געוואָרען אַ פערבלוטיגטער.

אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד איז דער אומגליקליכער אַרבייטער אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

פאַלשע 10-ער זלאָטעס

(2) נעכטען און פרייטאָג האָט מען פערהאַלטען, דערעיקר אין כאָינער געגענד, אַ גאַנצע רייה פערזאָנען, וואָס האָט געלאָזט אין פערקעהר פאַלשע צעהנערלעך.

מייסטענטיילס זענען עס געווען אַליין „אָפּגעפיירטע" און מען האָט זיי פריי־געלאָזט.

אַ פּאָר „פּראָפעסיאָנעלע קאָלפּאָרטערען פון פאַלש געלד האָט מען אָבער דאָך פערהאַלטען.

די לעצטע טעג פון בר-כוכבא אין טעאַטער פּאָפּולאַרני

די הערליכע אויפפיהרונג פון „בר-כוכבא" אין טעאַטער פּאָפּולאַרני (אָגראָדאָווא 18) גייט שוין די לעצטע 3 טעג. די פיעסע איז געשפּילט געוואָרען 4 וואָכען נאָכאַנאַנד און אַ דאַנק דער נייער בעאַרבייטונג פון י. שומאַכער אַרויסגערופען בעגייסטערונג און אַנערקענונג.

אָנהויב טעגליך 8,30 אָוונד.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר
אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען
11 ליסטאָפּאַד 9 (קאָנסטאַנטינער)
טעל 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אָן אין לאַטשניצע זגערזשער 17 פון 11-1 און פון 2-3 נאָכמ.

יודיש טעאַטער
פילהאַרמאָניע
נאַרוטאָוויטשאַ 20 — דירעקציע: משה ליפּמאַן

איבערמאָרגען, שבת, 9 אָוונט פּינקטליך
גראַנדיעזער גאָלדפאַדען-פעסטיוואַל
צום קבלת-פּנים פון רעדאַקטאָר פון „טעאַטער-לעקסיקאָן", אונזער בן-עיר
זלמן זילבערצווייג
מיט'ן אָנטייל פון די גרויסע געסט
סטעפאַן יאַראַטש, סטעפאַניאַ יאַרקאָוו-סקאַ און מיכאַל זניטש
ווי אויך אונזערע בעליבטע יוד. קינסטלער (לויט א"ב) **גיזי היידען, דוד זיידעמאַן, יוסף סטרוגאַטש** און **שלמה פּריזאַמענט**

1 טייל: 1) ערעפנונג – משה בראָדערזאָן. 2) דער גייסט פון אברהם גאָלדפאַדען („שטיי אויף מיין פאָלק" – מעלאָ-דעקלאַמאַציע). 3) „גאָלדפאַדען – כל בו" פּאָטפּורי פון גאָלדפאַדען-ניגונים אַראַנזשירט דורך דוד בייגעלמאַן און שלמה פּריזאַמענט. מעלאָדיען פון: 1) „שולמית". 2) „בר-כוכבא". 3) רבי יאָזעלמאַן. 4) דאָקטאָר אַלמאַסאַדאַ. 5) קיני לעמעל. 6) שמענדריק. 7) לא תחמוד. 8) עקדת יצחק. 9) די כשוף-מאַכערין, אויסגעפיהרט אין גאַנצע דורך אַ פערגרעסערטען אָרקעסטער אונטער דער ליימונג פון דוד בייגעלמאַן. 4) בעגריסונגען. 5) „גאָלדפאַדען דער ערשטער און גאָלדפאַדען דער צווייטער" – רעפעראַט פון **זלמן זילבערצווייג**.

2 טייל: 6) „שולמית" (3-טער אַקט). 7) „ביידע קוני לעמעל" 2-טער אַקט).

3 טייל: 8) „די כשוף-מאַכערין" (3-טער אַקט) אין דער פּיעסע קומט פאָר אַ גרויסער גאָלדפאַדען-רעווי מיט'ן אָנטייל פון אונזערע געסט: 9) **דוד זיידעמאַן** אַלס „אברהם". 10) **גיזי היידען** און **שלמה פּריזאַמענט** אַלס „דער גבאי און דער לאָקש". 11) **יוסף סטרוגאַטש** אַלס „אבשלום". 12) **יעווגעניאַ בראַנדט** אַלס „דינה" אין פּויליש בעגלייטונג - לעאָן זעלמאַן און הערץ רובין. 13) ספּעציעלער גרויסער באַלעט אין „**שמעק-טאַבאַק-טאַנץ**". 16, 15, 14) די בעליבטע קינסטלער **סטעפאַן יאַראַטש, סטעפאַניאַ יאַרקאָווסקאַ** און **מיכאַל זניטש** אין זייער רעפּערטואַר.

דאָס גאַנצע פּראָגראַם איז געווידמעט דעם אָנדענקען פון גרינדער פון דער יודישער ביהנע **אברהם גאָלדפאַדען**.

עס בעטייליגען זיך לויט א"ב: יעווגעניאַ בראַנדט, דוד בייגעלמאַן, זיסל גאָרליצקאַ, יעקב גרינשפּאַן, גיזי היידען, דוד זיידעמאַן, לעאָן זעלמאַן, משה ליפּמאַן, נאַטאַליאַ ליפּמאַן, ענ(י) ליטאַן, אסתר ליפּאָווסקאַ, סאָניאַ ליפּאָווסקאַ, סאַשאַ ליפּאָווסקאַ, וואָלף גייהוין, יוסף סטרוגאַטש. שלמה פּריזאַמענט, מישאַ פאָזנאַנסקי, סאָראַ פאָזנאַנסקאַ, שלמה קאָהן, הערץ רובין, מרדכי שאַדאָווסקי.

צוליב'ן ריזיגען פּראָגראַם הייבט זיך אָן די פייערליכקייט פּינקטליך 9 אין אָוונט.
צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבען **אומזיסט** אַ קיפּאָן צו געווינען אומזיסט 5 עקז. פון ערשטען באַנד פון „**לעקסיקאָן פון יודישען טעאַטער**".

בילעטען זענען צו בעקומען אין דער קאַסע פון „פילהאַרמאָניע". בּאַזאָרגט אייך שוין מיט בילעטען כדי אויסצומיידען דאָס איבערצאָהלען ביי אויפקויפער.

געהיימניש פון א היסטארישער טורמע

וואו ס'זענען געקעפט געווארען ענגלישע מלכים

דער „לאָנדאָנער טויער" איז אַן אַלטע היסטאָרישע טורמע, וואו נאָר גרויסע פּאָליטישע פאַרברעכער ווערען געהאַלטען. די לעצטע יאָהרען נאָך דער מלחמה איז דער טויער געשטאַנען ליידיג און האָט געדינט נישט מעהר ווי אַ דענקמאָל פאַר די אַמאָליגע גרויזאַמע צייטען. פּלוצלונג האָבען זיך אין טויער באַוויזען סמנים פון לעבען. מ'האָט דאָרט דערזעהען אַן אַרעסטאַנט. דער לאָנדאָנער עולם איז געוואָרען נייגעריג. אַן אַרעסטאַנט אין „לאָנדאָנער טויער", איז נישט קיין געוועהנליכער פאַרברעכער. דאָס מוז זיין אימיצער, וואָס שטעהט אונטער אַ שווערער פּאָליטישער אָנקלאַגע. ווער איז ער, אלזא, און אין וואָס איז בעשטאַנען זיין פאַרברעכען?

ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָס איז אַ יונגער, שיינער, ענגלישער אָפיצער, וואָס ווערט בעשולדיגט אין פאַרקויפען ענגלישע מיליטערישע סודות צו דייטשע מיליטערישע בעאַמטע.

דער נאָמען פון דעם אָנגעקלאָגטען איז באָרמאַן בעילי סטואַרט. ער איז אַ לייטענאַנט אין אַן אַריסטאָקראַטישען ענגלישען רעגימענט. בשעת ער האָט שטודירט אין דער מיליטערישער אַקאַדעמיע איז ער געווען אַן אַדיוטאַנט ביי פּרינץ הענרי, דעם דריטען זוהן פון דעם ענגלישען קעניג. אלזא, דאָס איז נישט סתם אַ לייטענאַנט, נאָר אַ מיטגליד פון אַן אַריסטאָקראַטישען רעגימענט, מיט גרויסע אַריסטאָקראַטישע פאַרבינדונגען.

דאָס אַליין איז שוין אַ גרויסע סענסאַציע. די סענסאַציע בעשטעהט אין דעם. ערשטענס, וואָס אַ מיטגליד פון אַן אַריסטאָקראַטישען רעגימענט ווערט בעשולדיגט אין שפּיאָנאַזש און צווייטענס, אין דעם, וואָס ער האָט געזאָלט פאַרקויפען די ענגלישע מיליטערישע סודות גראַד צו דייטשלאַנד, וואָס איז דאָך בלומרשט ענטוואָפענט געוואָרען נאָך דער מלחמה און געפאָדערט, אַז אַלע איבעריגע גרויסמאַכטען זאָלען זיך אויך ענטוואָפענען. די געשיכטע האָט אָבער אויך אַ פּיקאַנטען אונטערשלאַג, ווייל אין איהר איז אויך פאַרמישט אַ געהיימניספולע פרוי מיט'ן נאָמען מערי לואיזע. פון דעם איז אַרויס־בעקומען אַ גאַנצער פלאָנטער. די אָנקלאַגע בעהויפּטעט, אַז דער יונגער לייטענאַנט איז אַ שפּיאָן.

קיין דירעקטע בעווייזען זענען געגען דעם אָנגעקלאָגטען נישטאָ. די גאַנצע אָנקלאַגע איז געבויט אויף אומשטאַנדס־בעווייזען.

דער חשד איז געפאַלען אויף איהם נאָכדעם, ווי מ'האָט זיך דערוואוסט, אַז לייטענאַנט באָרמאַן בעילי סטואַרט האָט געקראַגען 2 מאָל געלד פון דייטשלאַנד, צוזאַמען אַרום 90 פונט, אָדער עפּעס מעהר ווי 300 דאָלאַר. געקראָגען האָט ער דאָס געלד פון אַ פרוי, וואָס האָט זיך אונטערגעשריבען מיט'ן נאָמען מערי לואיזע.

מ'האָט געמאַכט אַן אונטערזוכונג און מ'האָט אויסגעפונען, אַז דער יונגער לייטענאַנט האָט אין לעצטען הערבסט עטליכע מאָל געמאַכט אַ רייזע קיין דייטשלאַנד און האָלאַנד. מ'האָט אויך אויסגעפונען, אַז מיט אַ פּאָר חדשים פריהער האָט ער פלייסיג אָנגעהויבען שטודירען די מאָדערנע געוועהר. אַן אונטערזוכונג ביי איהם אין הויז האָט אויפגעדעקט אַ פאַרגרעסערטע פאָטאָגראַפיע פון אַן ענגלישען טאַנק, מיט וועלכען די ענגלישע אַרמיי האַלט איצט אין עקספּערימענטירען. אַ חוץ דעם האָט מען ביי איהם געפונען דעם אַדרעס פון דייטשען פאַרטיידיגונגס־מיניסטער און דעם טעלעפאָן־נומער פון אַ דייטשער קינאָ־אַקטריסע, וועמענס נאָמען ס'איז נישט אָנגעגעבען געוואָרען.

ווען מ'האָט דעם לייטענאַנט גענומען אויף אַ פאַרהער, האָט ער געלייקענט שטיין און ביין. ער האָט געלייקענט די בעשולדיגונג, אַז ער האָט געקראָגען די 90 פונט פאַר פאַרקויפען די ענגלישע מיליטערישע סודות. ער האָט ערקלערט, אַז ער האָט געקראָגען דאָס געלד פון אַ דייטשער מיידעל, מיט וועלכער ער האָט זיך בעקענט אין בערלין און מיט וועלכער ער האָט בעהאַט אַ ליבע.

ער האָט זיך בעקענט מיט אַ מיידעל אין אַ בערלינער קאַפע. בעקענט האָט זיי זיינער אַ דייטשער בעקאַנטער מיט'ן נאָמען אָטאָ וואַלדעמאַר אָבסט. ער האָט זיך מיט דעם מיידעל געטראָפען שפּעטער. זיי זענען צוזאַמען געפאָהרען צו אַ דייטשער אָזערע, וואו ס'האָט זיך ביי זיי פאַרקניפּט אַ ליבע. דאָס מיידעל האָט אויסגעזעהען גאַנץ רייך. קיין געלד האָט איהר נישט געפעהלט. נו, זי האָט פאַרלאַנגט פון איהם, אַז ער זאָל קומען זיך אָפּשטער זעהן. און כדי איהם צוצוגעבען מוטה, האָט זי איהם געשיקט דאָס געלד.

די אָנקלאַגע געגען דעם יונגען אָפיציר, באָרמאַן בעילי סטואַרט, אַ לייטענאַנט פון דער ענגלישער אַרמיי, האָט צעהן פונקטען, אַלע פונקטען האָבען צו טון הערמיט, וואָס סטואַרט זאָל האָבען פאַרקויפט ענגלישע מיליטערישע סודות צו דער דייטשער רעגירונג. פון די אַלע צעהן פונקטען, איז ער ריינגעוואַשען געוואָרען נאָר פון דריי. די איבעריגע זיבען פונקטען, צווישען וועלכע עס געפינט זיך אויך דער הויפּט־פונקט פון דער אָנקלאַגע, אַז ער איז געשטאַנען אין פאַרבינדונגען מיט אַ הויכען דייטשען מיליטערישען בעאַמטען און האָט בעקומען פון איהם געלד פאַר זיין אַרבייט אַלס שפּיאָן — פון די אָנקלאַגעס איז ער נישט ריינגעוואַשען געוואָרען.

דער קריגס־געריכט האָט אָבער זיין אורטייל נישט פאַרעפענטליכט. אַן ענגלישער קריגס־געריכט גיט קיינמאָל נישט אַרויס קיין אורטייל. ער שיקט נאָר אַריבער די פאַרהאַנדלונגען פון געריכט און די רעקאָמענדאַציע פון די ריכטער צום קריגס מיניסטער, און פון דאָרטען ווערט עס איבערגעשיקט צום קעניג פאַר בעשטעטיגונג. ווען דער קעניג בעשטעטיגט די רעקאָמענדאַציע פון קריגס־געריכט, ווערט די רעקאָמענדאַציע בעטראַכט אַלס דער פּסק און געהט אַריין אין קראַפט.

די שטראָף פאַר אַרויסגעבען מיליטערישע סודות צו אַ פרעמדער מלוכה קען זיין פון אַ פּאָר מין יאָהרען אין דער מיליטערישער תפיסה ביז טויט־שטראָף. דער אָפיצער ווערט, נאַטירליך, בעפרייט פון דער אַרמיי.

צו אַ קריגס־געריכט ווערט קיינער נישט צוגעלאָזען, אויסער דער בעשולדיגטער און זיין אַדוואָקאַט, דער בעשולדיגטער זעהט אַפילו נישט אַלעמאָל ווער די עדות זענען געגען איהם. אין דעם פאַל פון לייטענאַנט בעילי סטואַרט. האָט דער אָנגעקלאָגטער נאָר געזעהן, אַז געוויסע שפּיאָנען פון סקאָטלאַנד יאַרד האָבען זיך דאָרט אַרומגעדרייט, און ער האָט פאַרשטאַנען אַז זיי האָבען דאָס איבערגעגעבען די בעווייזען קעגען איהם.

לייטענאַנט בעילי סטואַרט האָט זיך די גאַנצע צייט פון פּראָצעס געהאַלטען זעהר שטאָלץ און מיט ווירדע אַלס אָפיציר, ווען ער איז געבראַכט געוואָרען פאַר די ריכטער, האָט ער זיך נישט געהאַלטען ווי אַן אַרעסטאַנט, נאָר ער האָט זיי סאַלוטירט ווי אַ ברודער־אָפיציר.

דורך דער צייט, וואָס אַן אַרעסטירטער אָפיציר געפינט זיך אין דעם „טורעם פון לאָנדאָן", ווערט ער בעהאַנדעלט מיט אַלע רעכט און אַלע פּריווילעגיעס פון אַן אָפיציר, ווייל דער ענגלישער געזעץ בעטראַכט איהם נישט אַלס אַ פאַרברעכער אַזוי לאַנג ווי עס ווערט נישט בעוויזען זיין שולד. מען ערלויבט איהם צו טראָגען זיינע אייגענע אָפיצערסקע קליידער און מען גיט איהם אויך די בעסטע מאָלצייטען, ווי אַן אָפיציר, און נישט ווי אַן אַרעסטאַנט.

דאָס איינציגע וואָס מען בעהמט ביי איהם אַוועק איז זיין שווערד און זיין גאַרטעל, וואָס זענען די סימבאָלען פון כבוד אין דער אַרמיי. שפּעטער, ווען ער ווערט בעפרייט, גיט מען די איהם צוריק און ער פאַרלאָזט דעם „טורעם פון לאָנדאָן" ווי אַ פרייער מענש, צוזאַמען מיט אַנדערע אָפיצירען וועלכע קומען און גייען אַוועק פון דאָרטען יעדען טאָג.

ווען דער ריכטער האָט אָנגעהויבען צו רעזומירען דעם ענין, און ריינוואַשען איהם פון איין אָנקלאַגע נאָך דער אַנדערער, האָט זיך ביים אָפיציר בעוויזען אַ שטראַהל האָפענונג, אַז ער וועט בעפרייט ווערען. ווען דער ריכטער האָט זיך אָבער אָפּגעשטעלט מיט זיין ריינוואַשונג ביי דעם דריטען פונקט פון דער אָנקלאַגע, האָט זיך אויף סטואַרטס פּנים פאַרצויגען אַ וואָלקען, מיט איהם צוזאַמען איז געווען זיין ברודער, אויך אַן אָפיציר אין דער ענגלישער אַרמיי, און אויך ער האָט אַראָפּגעלאָזען דעם קאָפּ און געשוויגען.

באַלד ווי דער ריכטער האָט געשלאָסען די זיצונג פון געריכט, האָט זיך לייטענאַנט סטואַרט אויפגעשטעלט און מיט אַ געצוואונגענעם שמייכעל סאַלוטירט זיינע ריכטער, און פאַרלאָזען דעם זאַל, אין דער בעגלייטונג פון די מיליטערישע לייט, וועלכע בעוואַכען איהם פאַר די לעצטע עטליכע וואָכען, זינט ער איז אַרעסטירט געוואָרען.

זיין שווערד און גאַרטעל האָט ער נישט בעקומען...

אנטי-היטלעריסטישע מאניפעסטאציעס אין אנטווערפען

קאמוניסטען און סאציאליסטען מאַניפעסטירען געגען היטלערן. פאליציי דערלאזט נישט האקען די שויבען פון דייטשען קאנסולאט. בעהאַלטען דעם „האַקענקרייץ" און פארלאשען די פייערען. סטודענטען פאר סטודענטען! בירגערמייסטער קאַמיל הויזמאנס נעמט זיך אן פאר יודען

א ריזיגע פּראָטעסט־מאַניפעסטאַציע האָבען איינגעאָרדנט די קאָמוניסטען און סאָציאַליסטען פאַר דעם דייטשען קאָנסולאַט אין אַנטווערפּען אינם בעריהמטען געבורטס־טאָג פון היטלערן. די דאָזיגע פּראָטעסט־מאַניפעסטאַציע האָט געזאָלט זיין אַן ענטפער אויף דער פייערונג פון דייטשען קאָנסולאַט און דער דייטשער קאָלאָניע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן געבורטס־טאָג פון'ם „פיהרער".

אין דייטשען קאָנסולאַט האָט געזאָלט פאַרקומען אַ פייערליכע אָפיציעלע אויפנאַהמע מיט דער בעטייליגונג פון אָנגעזעהענע דייטשע פערזענליכקייטען.

דאָס איז אָבער פאַרשטערט געוואָרען. גרויסע מחנות מאַניפעסטאַנטען האָבען זיך דורכגעריסען דורכ'ן פּאָליציי־קאָרדאָן, וואָס האָט אָפּגעשלאָסען די גאַסען, וואָס פיהרען צום דייטשען קאָנסולאַט, — און האָבען איינגעאָרדנט אַ קאַצען־מוזיק פאַר

בריוו פון בעלגיען

איינגאַנג אין קאָנסולאַט, אַלע דייטשע „מחותנים" וואָס האָבען, אויסגעפּוצט אין גאַלאַ, זיך געאיילט אויף דער אויפנאַהמע, האָבען די מאַניפעסטאַנטען בעגעגענט מיט אויסגעשרייען: „טויט היטלערן!".

פון דער געביידע פון קאָנסולאַט זענען אַראָפּ גענומען געוואָרען די פעהנער מיט'ן „האַקענקרייץ" און אין די זאַלען מיט די פענסטער דרויסען האָט געהערשט אַ חושך, פונקט ווי בעת אַ גאַז־אָנגריף אָדער אַ באָמבאַרדירונג פון דער לופט...

אַ דאַנק דער ענערגישער איינטערווענץ פון דער פּאָליציי האָבען זיך די מאַניפעסטאַנטען געמוזט האַלטען אויף אַ בערייטענדען מרחק פון דייטשען קאָנסולאַט און קיין איין־איינציג שטיין האָט נישט געקענט דערגרייכען צו די „דייטשע פענסטער".

דער אַנטווערפּענער „ניוו גאַזעט" שמעקט אַ פּנים, נישט די גאַנצע מעשה מיט דער אַנטי־דייטשער מאַניפעסטאַציע. דער רעדאַקטאָר פון דער „ניוו גאַזעט" ה' ריפּ וויל איינזעהען אין דער דאָזיגער מאַניפעסטאַציע אַ „האַנד פון מאָסקווע". אין דעם נומער פון 21־טען אַפּריל, שרייבט ה' ריפּ צוו. אַנד. „מען מוז גוט געבען צו פאַרשטעהן אונזערע יודישע מיטבירגער, אַז מיר קענען נישט דולדען אַבסאָלוט קיין שום עפענטליכע מאַניפעסטאַציעס — אונטער וואָס פאַר אַן אויסרייד זיי אַלען נישט געמאַכט ווערען — וועגען יודען, וועלכע זענען דאָ פרעמדלינגע. אַלס פרעמדלינגע מוזען זיי זיך קענען צופרידענשטעלען מיט אונזער גאַסט־פריינדשאַפט און מיט דער סימפּאַטיע פון אונזער גאַנצער בעפעלקערונג, נאָר מאַכען מאַניפעסטאַציעס — אַפילו געגען דער פיהרער פון היטלער — האָבען זיי, וועלכע זענען נישט קיין בעלגישע בירגער, קיין שום רעכט נישט... ה' ריפּ פאָדערט אויף דעם „קאָמיטעט צו פאַרטיידיגען די יודישע רעכט" אַז ער זאָל „נישט מאַרגען נאָר טאַקע היינט" תיכף ומיד, אַרויס מיט אַ געהעריגער ערקלערונג אַז... ער טרייסעלט זיך אָפּ פון די „אַגענטען פון די רוסישע סאָוויעטען"...

* * *

די אויפנאַהם־קאָמיסיע פונ'ם „קאָמיטעט פאַר דער פאַרטיידיגונג פון די יודישע רעכט" אין אַנטווערפּען ווענדעט זיך מיט אַ דרינגענדער בקשה צו אַלע יודישע פאַמיליעס אין אַנטווערפּען, וועלכע ווילען אַריינעהמען אַלס גאַסט איינעם פון אונזערע אַנטלאָפענע ברידער פון דייטשלאַנד — אַז זיי זאָלען וועגען דעם מעלדען דעם קאָמיטעט.

* * *

דער פאַרבאַנד פון יודישע סטודענטען פון אַנטווערפּענער העכערען האַנדעלס אינסטיטוט האָט געגרינדעט אַ „הילפס־פאָנד פאַר אַנטלאָפענע יודישע סטודענטען", מיט דער אַרבייט פון אויבענדערמאָהנטען „הילפס־פאָנד" פיהרט אָן אַ ספּעציעלע קאָמיסיע.

אַלע אַנטווערפּענער יודישע אַקאַדעמיקער ווייטער העלפען אין דינסט פון דער דערמאָנטער קאָמיסיע און זענען גרייט מיט אַלע מעגליכקייטען צו העלפען די פאַרטריבענע יודישע סטודענטען פון דייטשלאַנד דער זיץ־אָרט פון דער סטודענטען־קאָמיסיע איז אין פאַרבאַנד „העתיד" סכילדער סטר. 41.

* * *

אַ גרויסע סענסאַציע האָט אַרויסגערופען אין שטאָט די ידיעה אַז דער אַנטווערפּענער בירגערמייסטער, דער גרויסער יודען־פריינד קאַמיל הויזמאַנס, וועט די טעג דאָ אַרויסטרעטען אויף אַ פּראָטעסט־מיטינג געגען די רדיפות אויף די דייטשע יודען.

דער נאָמען קאַמיל הויזמאַנס איז בעקאַנט ווייט איבער די גרענצען פון בעלגיען און זיין וואָרט האָט אַן אָפּקלאַנג איבער דער גאַנצער וועלט. דער אַרויסטריט פון הויזמאַנס ווערט דעריבער ערוואַרט מיט גרויס שפּאַנונג.

א בעלגיער.

דאס לעבען אין ארץ-ישראל

(לעצטע ידיעות פון דער יודישער טעלעגראף אגענטור)

יודישע סטודענטען פון 17 לענדער

מעלדען זיך אין דער העברעאישער אוניווערזיטעט

ירושלים. פון אָפיציעלע דאַטען איז צו זעהען אַז די העברעאישע אוניווערזיטעט האָט אין משך פון ערשטען קוואַרטאַל 1933 בעקומען אַנמעלדונגען פון יודישע סטודענטען פון 17 לענדער וועלכע ווילען בעקומען די מעגליכקייט צו שטודירען אויף דער אוניווערזיטעט אין ירושלים, צווישען די 135 אָנמעלדונגען פאַרנעהמט דאָס ערשטע אָרט פוילען (57 אָנמעלדונגען) דאָס צווייטע — אַמעריקע, און דאָס דריטע — דייטשלאַנד.

העכער אַ העלפט פון די אַפּליקאַנטען (73 מאַן) האָט בדעה צו שטודירען אויף דער הומאַניסטישער פאַקולטעט. צו דער דאָזיגער פאַקולטעט וועלען אויף דעם הערבסט־סעמעסטער צוגעלאָזען ווערען 36 סטודענטען.

אָנמעלדונגען זענען אָנגעקומען פון איטאַליען, שווייץ, דרום־אַפריקע, בעלגיען, אונגאַרן, יוגאָסלאַוויען, לעטלאַנד, עגיפּטען, איראַק, טשעכאָסלאָוואַקיי, פראַנקרייך, רומעניען, שווייצאַריען א.אַנד.

פאליטישע פאדערונגען פון די נאציאנאליסטען אין עבר-הירדן

ירושלים. אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן 12־טען יאָהרטאָג פון ממשלה אין עבר־הירדן איז אין אַמאַן פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון דער נאַציאָנאַל־פּאַרטיי אין דעם לאַנד, אויף וועלכער עס זענען אַרויסגערוקט געוואָרען פאָלגענדע פּאָליטישע פאָדערונגען:

ערשטענס, אָנערקענען דעם פּאָליטישען סטאַטוס פון עבר־הירדן פון אַפּריל 1921, ד.ה. אַן עמיראַט און מאַנדאַט־סיסטעם אונטער אַ פּאַרלאַמענטאַרישער רעגירונג. צווייטענס, אָפּשאַפען אַלע אָפּמאַכען אָפּעבע און געהיימע, וואָס זענען נישט אין די אינטערעסען פון עבר־הירדן ביז זיי וועלען נישט אָפּראָבירט ווערען דורך אַ פּאַרלאַמענטאַרישער רעגירונג.

דריטענס, אַקצעפּטירען די אינטערפּרעטאַציע פון דער קלאַוזולע 25 פון א״י־מאַנדאַט, לויט וועלכער עבר־הירדן ווערט אויסגעטיילט פון דעם שטח אויף וועלכען עס בעציהט זיך די שאַפונג פון דער יודישער נאַציאָנאַל־היים.

„פּעלעסטין" טיילט מיט, אַז די נאַציאָנאַל־פּאַרטיי אין עבר־הירדן מאַכט כסדר בעמיהונגען צו־נישט צו מאַכען די בעשטרעבונגען פון עמיר אַבדולאַה וועגען יודישער קאָלאָניזאַציע אין עבר־הירדן.

פארשטעהער פון ועד-הלאומי ביים ענגלישען קאלאניען-מיניסטער

ירושלים. דער קאָלאָניען־מיניסטער סער פיליפּ קאָנליף־ליסטער האָט אין רעגירונגס־הויז אויפגענומען ה' בן־צבי, וועלכער האָט אין נאָמען פון ועד־הלאומי אַרויסגערוקט אַ רייהע פּאָסטולאַטען פון ישוב, צוו. אַנד. אַז דער קאָלאָניען־אַמט זאָל העכערען די סובווענצען פון דער א״י־רעגירונג פאַר די יודישע שולען און שפּיטאָלען און פאַר די בתי־דין אין א״י זאָלען געניסען פון דער זעלבער פינאַנציעלער אונטערשטיצונג מצד דער רעגירונג, וואָס די מוזולמענישע געריכטען. דער קאָלאָניען־מיניסטער האָט צוגעזאָגט גינסטיג צו בעטראַכטען די איהם פאָרגעשטעלטע פּאָסטולאַטען.

* * *

ירושלים. דאָ האָט געוויילט דער פיהרער פון די אינדישע מוזולמענער שאַוקאַט־אַלי, וועלכער האָט פאַר'ן פאַרלאָזען א״י געהאַלטען אַ שאַרפע רעדע געגען יודען אין אָמאַר־מעטשעטען, רופענדיג די א״י אַראַבער צו זיין גרייט אויף אַלעם און נישט איינגעהען אויף פאַרקויפען יודען באָדען. שאַוקאַט אַלי האָט פאַרזיכערט זיינע צוהערער אַז ער וועט אין אינדיען און אַנדערע לענדער אונטערנעהמען צווישען די מוזולמענער אַן אַקציע צו קויפען באָדען אין א״י, כדי נישט צו דערלאָזען אַז מוזולמענישער באָדען זאָל איבערגעהען אין יודישע הענד. שאַוקאַט אַלי האָט געריהמט דעם מופטי און פאַרזיכערט אַז דער מופטי זאָרגט בלויז פאַר די אינטערעסען פון איסלאַם.

ירושלים. דער העכסטער מוזולמענישער ראַט האָט בעשלאָסען דורכצופיהרען אַ רעמאָנט אין דער מערת־המכפלה. צו דעם צוועק האָט דער ראַט אַסיגנירט פינף הונדערט פונט.

ירושלים. בעת אַ רעליגיעזער פּראָצעסיע פון די אָרטאָדאָקס־קריסטען אין עכו האָבען אומבעקאַנטע פאַרזאָנען געוואָרפען אַ באָמבע אין די פּראָצעסיע־בעטייליגטע. דריי פּערזאָנען זענען פאַרוואונדעט געוואָרען, דערונטער איינע שווער.

ירושלים, דער „אוהל" טעאַטער האָט געגעבען אַן אויפנאַהמע לכבוד די אַמעריקאַנער יודישע אַרטיסטען מאָלי פּיקאָן און יעקב קאַליך, וועלכע געפינען זיך איצט אויף אַ בעזוך אין ארץ־ישראל. אין דער אויפנאַהמע האָט זיך בעטייליגט ח. נ. ביאַליק און אַנדערע פּראָמינענטע געסט.

ירושלים, דאָ איז געגרינדעט געוואָרען אַ יודישע געזעלשאַפט פאַר וואַסער בעוואַרגונג, וואָס האָט אַן אויפגאַבע איינצואָרדנען מאָדערנע וואַסער־אינסטאַלאַציעס איבער'ן גאַנצען לאַנד. די געזעלשאַפט איז צוגעטרעטען צו איהר טעטיגקייט.

גאלדפאדענס „בר-כוכבא“ אויף דער פוילישער ביהנע

גאלדפאדען האט זיין גאנץ לעבען געטענהט, אז מען האט נאך זיינע א פיעסע נישט אויפגעפירט לויט די מעגליכקייטען, וואס זי גיט.

דער פאטער פון יודישען טעאטער האט זיך נישט בעקלאגט אויפ׳ן שפילען פון זיינע פיעסען, ווייל ער האט תמיד געהאט גוטע אויספיהרער פאר די ראלען פון זיינע אפערעטען. דאס יודישע טעאטער האט באלד אין די ערשטע יאהרען פון זיין גרינדונג און ענטוויקלונג געהאט זעהר פיל מוזיקאלישע כוחות, האבען דאך די ערשטע אקטיארען געשטאמט פון משוררים און פאלקס־זינגער.

„בר כוכבא“, „ד״ר אלמאסאדא“, „אבשלום“ און „אברהם“ זיינען שטענדיג געווען אין די הענד (ריכטיגער — אין די העלזער) פון גוטע זינגער. אויף אט דעם גאלדפאדען־רעפערטואר האבען זיך דאך אויפגעצויגען די ערשטע יודישע אקטיארען. זייערע גרויסע נעמען, זייער פאפולאריטעט, האבען זיי נישט געוואונען אלס שוישפילער, ווייל די ערשטע יודישע טעאטער־בעזוכער זענען געגאנגען אין טעאטער הערען נישט זעהען, עס איז געווען די ווייטערדיגע פארזעצונג פון׳ם חזן.

פון די אויספיהרונג פון זיינע פיעסען האט גאלדפאדען געקליבען נחת. אויף וואס ער האט זיך אדער שטענדיג בעקלאגט איז געווען אויף דער אויפפיהרונג פון זיינע אפערעטען. גאלדפאדען איז געווען הונדערט פראצענט טעאטראליש. ער האט געהאט דעם אמת׳ן חוש און פערשטענדניש פאר טעאטער און האט דעם דעקאראטיווען טייל פון דער פארשטעלונג בעטראכט פאר אן אינטעגראלען חלק פון דער פיעסע. אבער א חוץ קליינע אויסנאהמען זענען גאלדפאדענס פיעסען שטענדיג אויפגעפיהרט געווארען אויפ׳ן פערנאכלעסיגסטען אופן. דער ערפאלג פון זיינע אפערעטען איז תמיד פאר־אויסגעגאנגען דער פארשטעלונג און די יודישע טעאטער־דירעקטארען האבען דריבער דעקאראטיוו קיינמאל נישט געשאנקען קיין ספעציעלע אויפמערקזאמקייט גאלדפאדענ׳ס פיעסען, האט די האנדלונג געמעגט פארקומען אין א קעניגליכען רוימישען פאלאץ, אין א שפאניש׳ען פירשטליכען הויף אדער אין דעם שלל־רייכען בית־המקדש, האט די ביהנע פון יודישען טעאטער שטענדיג מיט זיך פארגע-שטעלט די בעריהמטע אראפגעלאזטע שטיקער לייוונד, וואס האבען זיך געשאקעלט ווי אין א קדחת, די אקטיארען זענען געווען אנגעטון אין קאסטיומען, וואס האבען קיינמאל נישט דאקומענטירט זייער עפאכע.

אין די ערשטע יאהרען פון יודישען טעאטער האט דאס אפשר נישט שאקירט די טעאטער־בעזוכער ווייל זיי האבען געהאט קנאפע בעגריפען וועגען דעם מהות פון טעאטער, ערשט צוזאמען מיט דער קולטורעלער ענטוויקלונג פון די ברייטע יודישע מאסען, צוזאמען מיט זייער פערטיפען זיך מעהר אין קונסט־פראגען, אלץ מעהר האט זיך ארויסגע-רוקט דאס פראבלעם פון דער אויפפיהרונג.

אבער גאלדפאדענ׳ס אפערעטען זענען געווארען א טראדיציע, עס איז שוין פערהאן א חזקה, אז אזא און אזא באדר טראגט מען אלס „אברהם“, אזא און אזא שטיק לייוונד פלאנטערט זיך אין צימער פון „מנוחה“ אין „שולמית“ און אזוי און אזוי שטייען די 6 כאריסטען אלס „דאס פאלק“ אין „בר כוכבא“.

דעריבער איז עס ווערט א בעזונדערע אויפ־מערקזאמקייט די איצטיגע אויפפיהרונג פון גאלד־פאדענ׳ס „בר כוכבא“ אין דער פוילישער שפראך אין טעאטער פאפולארני.

דער רעזשיסער ה׳ שומאכער, א תלמיד פון בראדעריזאנ׳ס „אראראט“, איז אין דער פארשטעלונג בעטייליגט אין א דאפעלטער ראל. ער איז אויך דער איבערזעצער און בעארבייטער פון דער פיעסע (צו־זאמען מיט פרל. שטאל) עס וואלט פערנומען צו פיל ארט ווען איך זאל אנאליזירען יעדע פון די 8 סצענעס, וועלכע מיר זעהען אויף דער היגער פוילישער ביהנע און די פערגלייכען טעקסטליך און שוישפילעריש מיט׳ן יודישען אריגינאל. בדרך כלל קאן איך ארויסהייבען דעם דעקאראטיווען עלעמענט פון דער פיעסע. שומאכער האט פולשטענדיג אפגע-טראטען פון פערגליווערטען סטערעאטיפ פון די „בר כוכבא“־אויפפיהרונגען אין יודישען טעאטער. צום ערשטען מאל זעהען מיר דא דאס מילעי, די סביבה און אטמאספער פון ארץ־ישראל אין איהרע רוימישע סאטראפען, סיי די דעקאראציעס, מאסיוו אין זייער געבוי, סיי די קאסטיומען צוגעפאסט צו זייער עפאכע, גיבען צום ערשטען מאל דעם גלאנץ פון גאלד־פאדענס פאלעסטינער פיעסע. וואלט נאך דאס עפי־לען (מיט׳ן פולשטענדיגען אויסנאהם פון פרל. בראנדט אלס „דינה“ און מאמענטענווייז פון די ראר־ליסטען „פאפוס“ און „אליעזר“) געשטאנען אויף דער זעלבער הויך וואס די דעקאראטיווע, וואלט גאלד־פאדענס „בר כוכבא“ אויף דער פוילישער ביהנע געווען די ערשטע באמת גרויסע „בר־כוכבא“־אויפ־פיהרונג. ליידער איז דאס נישט און מען האט זיך געמוזט בעגנוגענען מיט די שעהנע דעקאראציעס, מיט די גוט־דורכגעטראכטע גרופען־סצענעס רע־זשיסירט דורך ה׳ שומאכער, מיט דער שיינער אריע, וואס פרל. בראנדט זינגט און מיט דער פיין־קאמפיליצירטער גאלדפאדען און הענדעל־מוזיק אונ־טער דער ענערגישער האנד פון ה׳ לעאן זעלמאן.

ז. זילבערצווייג.

צום אפפאהר פון „ארדט“ אויף א טורנע איבער פוילען

די אויפפיהרונג פון „מילי מיליאסעז“

דער „אראראט“ האט ווידער פערענדיגט דעם קורצען סעזאן אין לאדז און פאהרט ארויס אויף דער גאנצער פוילישער פראווינץ, כדי צו בעווייזען זיינע לעצטע אויפטוען. אזוי פיהרט זיך „אראראט“ כסדר. א נייעם פרוב, א נייעם עקספערימענט בע־ווייזט מען קודם כל אין לאדז, פאר די וועלכע זענען געווען עדות פון דער ענטוויקלונג פון דאזיגען טע־אטער, דאן ווען די לאדזער טעאטער־עולם האט שוין געזאגט זיין מביבות וועגען דעם אדער אנדער׳ען נייעם אויפטו, ווערט ער איבערגעפיהרט אויף דער גאנצער פראווינץ און אפילו אין אונזער הויפט־שטאט ווארשא.

אין פערגאנגענעם סעזאן אין לאדז האט „אראראט“ געמאכט דעם געוואגסטען שריט דורך דעם אויפפיהרען „מילי מיליאסעז“. דאס איז געווען א קאנצעפציע פון שאפען א גרויסען שוישפיל דורך א געמיש פון א ווידעא מיט רעוו. דורך אנ׳ערנסטען צוגאנג צו א גרויסען פארביגען שפיל, וואס זאל האבען איין פאנים, געהאלטען ווערען אין איין טאן און האבען איין אינהאלט. א מין „טוראנדאט“ אויפ־פיהרונג אין בעסטען זין פון ווארט.

דער פלאן איז אהן ספק געווען גוט צוגעטראכט, דער צוגאנג צום ענין אנ׳ערנסטער, אזוי ווי שטענדיג ביי דעם דאזיגען טעאטער. מען מוז אבער מודה זיין, אז די רעושי (דוד הערמאן) האט אין דעם פאל נישט צופרירענגעשטעלט, ס׳האט געפעהלט דער פערנעהם, די אימפאזאנטקייט פון דער דאזיגער אויפפיהרונג, דאגעגען האט „א אראראט“ אלס אנצל־כער גלענצענדער איינגעהאלטען דעם דאזיגען עקספערימענט: קודם כל אין דער הינזיכט פון מענשען־מאטעריאל, דאס טעאטער האט געשאפען דעם ברייטען ים פאר די אראראט־שוישפילער, וועל־כע זאלען זיך קענען צושוואומען און בעווייזען זיך, האט טאקע דזשיגאן געוויזען א גרויסע לייסטונג. מיר פערשטעהען, אז מ׳טאר נישט איבערטרייבען און נישט אריינפאלען אין קיין איבעריגער התפעלות, אבער דזשיגאן האט אין „מילי־מיליאסען“ זיך אר־רויסגעוויזען פון דער בעסטער זייט און האט בעקומען דעם פערנעהם פון א נישט־דורכשניטליכען אקטיאר. דזשיגאנס ראל (שמעלקע קנעפל) איז די איינציגע גאנצע אין דער פיעסע און דעריבער האט ער זיך געקענט פונאנדערשפילען און ארויסווייזען אין גאנצען פערנעהם.

ביי די איבריגע ראלען האבען די מחברים (משה בראדערזאן און דוד הערמאן) געזינדיגט דער־מיט וואס אלע פיגורען זענען געווען האלבע, נישט אויסגעהאלטענע און נישט דערגענצטע, דאך האט יעדער פון דעם אויסגעצייכנטען אנסאמבל געטון דאס בעסטע וואס צו איהם האט געהערט, כדי צו געבען דער שעהנער פארשטעלונג די איבטענץ, וואס „אראראט“ האט זיך געשטעלט, דאס איז געווען די ראלען „שקר און בלאף“ (מאלווינא ראפעל און שיינע מרים) חי׳ שרה (פעטערמאן) רבי (גאלד־שטיין), לעמעלע לאק (בערגמאן) און ווייטער ליאנא, ליזע שלאסבערג און אנדערע, אנ׳אויסנאהם איז אין דעם פאל געווען די גלענצענדע פיגור און דאס נישט געצוואונגענע און פרייע שפיל וואס האט געגעבען בירנבוים אין בעריש לעכל.

אין דער פיעסע פעהלט, אמת, איינהייטליכקייט, אבער דאס פיינע און דינע שפילען פון די אקטיארען האבען צוגעגעבען אזוי פיל חן, אז ס׳איז דערפון ארויסגעקומען א גאר שעהנעם שוישפיל, בעזונ־דערס לעבעדיג האבען געמאכט אלע סצענעס שיינע מרים און מאלווינא ראפעל, וועלכע האבען מיט זייער טעמפעראמענט און לוסטיגקייט דערהאלטען די פרעהליכקייט פון דער גרויסער אויפפיהרונג, דעקאראטיוו (קארל הילער) הגם אהן אימפאזאנט־קייט דאך גוט געלעזט.

י. דאנקין.

מ. ווינדער
פרעזענטירט אין
סקאלא-טעאטער
די גרויסע
אמעריקאנער
געסט
לוסי
— און —
מישא
גערמאן
פרייטאג
פרעמיערע!
די לעצטע
טעאטער-סענסאציע
פון אמעריקא
פרייטאג
פרעמיערע!
„מאמע און שוויגער“
פאלקס־שפיל אין 3 אקטען פון קאלמאנאוויטש. מוזיק פון לאסמאווסקי.
שבת ביינאג (צו פאפולערע פרייזען)
זונטאג, 12.30 מיטאג—ספעציעלע פריהמארגען־פארשטעלונג פאר ארבייטער און אינטעליגענץ
בילעטען שוין צו בעק׳מען אין קאסע פון טעאטער.

דער „גרינער אנקער“

פיעסע פון סטאנ. באל אין לאדזער שטאטישען טעאטער

אין שטאטישען טעאטער וועט דעם 5 מאי פארקומען א פרעמיערע פון א פיעסע, וואס וועט זיכער זיין א סענסאציע פון סעזאן. דער מחבר פון דער פיעסע איז דער בעקאנטער לאדזער פע־ליעטאניסט און שרייבער סטאניסלאוו באל (קעמפנער), וועלכער האט נישט לאנג צוריק ארויסגעגעבען א בוך נאוועלען א. נ. „דער גארקאז פון ליבע“. די פיעסע געהערט צו די פריילעכסטע פיעסען פון איצטיגען טעאטער־רעפערטואר. אין דער פיעסע געהען פארביי א רייהע טיפען פון דער הויכער געזעלשאפט און פון דער ביוגעליכער וועלט, אין א הומאריסטיש־סאטירישער פארם בע־ריהרט דער מחבר די אידעען און שטרעמונגען, וואס פערנעהמען איצט די מוחות פון מענשען און פעלקער. דער מחבר דעקט אויף די נאקעטע ווירקליכקייט פון דער היינטיגער פאליטיק, דאס שפיל אין פאציפיזם אונטער דעם שוץ פון באג־נעטען ארגל.

די פרעמיערע פון דער פיעסע ווערט ער־ווארט מיט אונגעדולד.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן — פון יודישען פאמיליען־לעבען

(149

— איך האב בעמערקט, האט מאקס דערציילט ווייטער דעם אויספארשונגס־ריכטער אז ער איז צו איהר גלייכגילטיג. אז ער האט גאר אין זינען א גאנץ אנדער מיידעל און בישט באסטיא מאשקאוויטש דערפאר איז זי געווארען צודרינגליך צו איהם און דאס האט נאך מיר מעהר אויפגערעגט איך האב זיך איבערצייגט אז ער איז קיינמאל נישט געגאנגען צו איהר אין דער וואוינונג, דאגעגען איז באסטיא אפט געקומען צו איהם, פערשטעהט זיך, אז איך האב נישט געקענט וויסען מיט וואס זיי פערנעהמען זיך, דארטען ביי איהם אין צימער...

— אפשר וואלט איהר דאס געקענט מאכען בקיצור, האט ביאלאפאלסקי געפרעגט, ווערענדיג אונגעדולדיג צוליב דער לאנגער ערצעהלונג פון מאקסין.

— ניין, הער ריכטער, איך קען דאס נישט מא־כען בקיצור, אויב איהר פערלאנגט פון מיר דעם אמת, ווייל איך אז איהר זאלט מיך גענוי פערשטיין און אויב גענוי פערשטיין מוזט איהר אויסהערען יע־דע איינציגקייט, ווען איהר ווינשט זיך דאס נישט קען איך רעזיגנירען פון דער דאזיגער ערצעהלונג.

דער אויספארשונגס־ריכטער האט ווילענדיג נישט־ווילענדיג, געמוזט מסכים זיין מיט מאקס׳ן וועל־כער האט אנגענומען אטעם צו א ווייטערדיגער לאנ־גער ערצעהלונג.

— יא, איך האב נישט געקענט וויסען, וואס זיי טוען, ווען זיי זענען אליין אין צימער. איך וויל נישט זיין קיין ציניקער. אבער דער דאזיגער גע־דאנק האט מיך געבראכט צו משוגעת, איך בין גרייט געווען מיך אריינצורייסען אין צימער ווען זיי זענען דארטען געזעען. איך האב זיך אבער איינגעהאלטען מיט אייזערנע ציינער. און איינמאל דאס איז געווען פארמיטאג, ווען איך בין געקומען צום הויז, וואו באסטיא האט געוואוינט האב איך זי געזעהען אריינגעהן אין טויער, איך האב צו איהר געגריסט, אבער זי איז פערבייגעגאנגען א שטאלציג מיט אנ׳אויפגעהויבענעם קאפ און האט מיר אפילו נישט געענטפערט, איך האב איהר אנ געהויבען נאכצוגעהן, זי האט דאס בעמערקט און אזוי ווי מיר אויף להכעיס איז זי נישט אריין צו זיך אין שטוב נאר איז געגאנגען העכער ארויף אויף די טרעפען, איך בין נאכגעגאנגען און זי געדרופען, זי האט דערויף נישט געענטפערט, און איז אריין אין צימער פון מאריעק קריינין,„„ איך האב געפיהלט אז זי טוט דאס נאר כדי מיך צו רייצען, איך בין געווען משוגע, איך האב געוואלט גלייך נאך איהר אריינגעהן צו קריינין אין צימער און מאכען א סוף צו דעם דאזיגען שפיל. איך בין שטענדיג געווען א היציגער, אנ׳אויפגערעגטער און אין אזא מא־מענט פעהיג געווען אויפ׳ן גרעסטען פערברעכען וואלט איך דעמאלט אריינגעקומען צו קריינין, וואלט זיכער געקומען צו א פערברעכען.

— אבער, פערשטעהט, אז מיר זענען נישט אינ־טערעסאנט אייערע פילאזאפישע אויספיהרונגען און נישט אייער פסיכאלאגישען צושטאנד אין פערשי־דענע מאמענטען.

— דאס מאכט לייכטער מיין גורל, הער אויס־פארשונגס־ריכטער.

— נישט איצט, איך דארף וויסען דעם סיפור המעשה, דעמאלט ווען איהר וועט זיך דארפען פער טיידיגען, וועט איהר די אלע זאכען קענען זאגען.

— אפשר וועל איך דאס נישט בעדארפען צו טון. הער ריכטער, אפשר זענען דאס די לעצטע ער־קלערונגען, וועלכע איך גיב בכלל דער מאכט.

— דאס הייסט, אז איהר וועט זיך נאכהער אפ־זאגען צו געבען ערקלערונגען, אויב אזוי וואלט אנך געמוזט אריינרופען א פראטאקאלאנט וועלכער זאל אייערע ערקלערונגען אויפשרייבען.

— דאס קענט איהר טון, הער ריכטער, מיר איז נישט קיין אונטערשיד, איך וואלט נישט מיר געווינשען אז מען זאל מיך נאכאמאל וועגען דעם ענין בעלעסטיגען און פייניגען מיט אויספארשונגען און פערהער־ען.

ביאלאפאלסקי האט אזוי געטון, ער האט גע־הייסען אריינרופען א פראטאקאלאנט, וועלכער האט פערשריבען יעדעס ווארט פון מאקסעס ערקלערונ־גען.

— אלזא, איך בין נישט אריינגעגאנגען אין צי־מער, הגם מיך האט דאס געקאסט געזונד. איך בין געבליבען שטעהען הינטער דער טיר ווי אנ׳אפגע־שמיסען יונגעל, איך ווייס נישט, צי באסטיא האט געוואוסט אז איך שטעה הינטער דער טיר, יעדענ־פאלס האב איך נישט געוואלט אז זי זאל דאס בע־מערקען מיין אמביציע האט דערצו נישט דערלאזען, ארויסגעהען פון דאנען האב איך אבער נישט געקענט, איך האב נישט געהאט גענוג שטארקען ווילען דערצו, איך האב זיך בעהאלטען מיט א שטאק העכער און געוואר׳ט ביז באסטיא וועט צוריק־ארויסגעהען, איך האב געמיינט אז דאס וועט באלד געשעהען, ווייל כ׳האב געהאלטען אז באסטיא איז טיגער אריינגעהען צו קריינין איז נאר כדי צו א דעמאנסטראציע בנוגע מיר און זי וועט באלד ארויס, אזוי איז אבער נישט געווען. איך האב געוואר׳ט א פערטעל שעה א האלבע שעה, באסטיא איז נישט אר־רויס. איך בין געווען פערצווייפעלט און דעמאלט האב איך שוין געהאט זיך ענטשלאסען אריינצו־געהען, אין דעם מאמענט האט זיך געעפענט די טיר פון קריינינס וואוינונג און באסטיא איז ארויס צוזאמען מיט קריינינען, זיי זענען אריינגעגאנגען צו מאשקאוויטשען אין דער וואוינונג.

— ס׳איז נאך נישט בענוג, האב איך זיך געבי־סען די פינגער פאר אויפרעגונג, ווי לאנג נאך ווילען זיי מיך פייניגען, האט זי נישט קיינמאל בעמערקט אז איך וואר׳ש דא און האט בעשלאסען מיך ווייטער צו רייצען. ?

— איך בין ווייטער נישט אפגעטרעטען פון דעם ארט, און געוואר׳ט צו זעהען וואס ס׳וועט ווייטער זיין, איך האב געזעהען ווי פון דער וואוינונג איז ארויס דער אלטער סערגיי מאשקאוויטש אבער באסטיא און קריינין האבען זיך נאך אלץ נישט בע־וויזען, ענדליך האב איך געזעהען ווי זיי געהען ביידע ארויס, אבער זיי זענען זיך נאך נישט פו־נאנדערגעגאנגען.

(פארטזעצונג קומט).

10-יעהריג יונגעל פערוואונדעט פון א שאס

די עלטערן האבען אטאקירט פאליציי

(2) נעכטען איז די פאגאטאוויץ פון דער שראנקעו-קאסע נערופען געווארען אויף פיעטריקאווער 84 צום 10-יעהריגען אנדזשיי פייפער, וועלכער איז געווען פערוואונדעט פון א שאס.

דאס פערוואונדעטע יונגעל האט נישט געוואלט אויסזאגען, ווער עס האט אויף איהם געשאסען. אין א שווערע צושטאנד איז דאס יונגעל אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

שפעטער האט זיך ארויסגעשטעלט, אז פייפער האט זיך געשפילט אויפ'ן הויף מיט'ן 15-יעהריגען יאן מאטשאק און דער לעצטער האט אויסגעשאסען פון א פלאווער. די קויל האט געטראפען דעם 10-יעהריגען פייפער.

ווען עס זענען געקומען פאליציי-פונקציאנערען אויספארשען דעם פארפאל, האט זיך די פאמיליע פייפער געווארפען אויף זיי מיט זידלערייען. די פאמיליע איז צוליב דעם אפגעפיהרט געווארען אין קאמיסאריאט און עס איז צוזאמענגעשטעלט געווארען א פראטאקאל.

סטעפאן יאראטש, סטעפאניא יארקאווסקא און מיכאל זנימש

דוד זיירעמאן אויף זילבערצווייגס קבלת-פנים שבת אין פילהארמאניע

דאס פראגראם, וואס וועט געגעבען ווערען שבת אין „פילהארמאניע" צו זילבערצווייג'ס קבלת פנים וועט באמת זיין גראנדיעז, בעכטען אין בעקאנט געמאכט געווארען, אז די בערימטע פוילישע קינסטלער סטעפאן יאראטש, סטעפאניא יארקאווסקא און מיכאל זנימש האבען אנגענומען די איינלאדונג ארויסצוטרעטען אין זייער פראגראם שבת אוונט אין פילהארמאניע. די פוילישע קינסטלער ווילען דערמיט אונטערשטרייכען זייער אנערקענען דעם גרינג – דער פון דער יודישער ביהנע – אברהם גאלדפאדען.

בעקאנט איז אויך אנגעקומען קיין לאדז דער בעליבטער זינגער און שוישפילער דוד זיידעמאן און ער האט זיך תיכף אנגעשלאסען אין דער גרויסער קיסטלער-געזעלשאפט, וואס בעטייליגט זיך אין זילבערצווייג'ס קבלת פנים.

אויך דער בעליבטער זינגער און שוישפילער יוסף סטרוגאטש, די פרימאדאנא פון טעאטער פאר פאלארבי יעזוגניא בראנדט בעטייליגען זיך מיט גאלדפאדען-צומערען.

אויספיהרליך וועגען פראגראם פון גראנדיעזען טעאטער יום-טוב וועט דער לעזער געפינען אין די היינטיגע אנאנסען.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.
נעהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אוונד, זונטאג פון 9–11 בייטאג.

היינטיגער גרויסער פראטעסט-מיטינג

געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד

היינט 8,30 אוונד קומט פאר אין פילהארמאניע זאל א גרויסער מיטינג געווידמעט די געשעהענישען אין דייטשלאנד. אויף דער פערזאמלונג וועט אויסגעדריקט ווערען דער פראטעסט פון לאדזער יודענטום געגען די באַרבארישע יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד.

מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: ד"ר מ. ברודא, דעפ. ד"ר ראזענבלאט, משה לימאן, דירעקטאר ש. ריגער און ד"ר טארטאקאווער.

עס איז זעלבסטפערשטענדליך, אז דער מיטינג האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס אין אלע יודישע קרייזען און עס איז פאראויסצוזעהען, אז די פערזאמלונג וועט פערוואנדעלט ווערען אין א מעכטיגע פראטעסט-מאניפעסטאציע פון לאדזער יודענטום געגען דעם היטלער-טעראר אין דייטשלאנד.

איינגאנגס-בילעטען צו בעקומען אין ציוניסטישען ביורא, שרודמייסקא 29, און פון 5 א זייגער נאכמיטאג ביי דער קאסע פון דער פילהארמאניע.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	–	–	–	74.75
3 פראצענטיגע	בוראוולאנע		–	39.75
4 „	דאלארובקא		–	52.75
7 „	סטאבילימאציע (אמ.)		–	52.75
8 „	ווארשאווער פאנד-בריף			40.00
8 „	לאדזער	„	„	37.50
ענגלישע פונט	–	–	–	30.65
דאלאר – אפיצ.	8,08,	נישט אפיצ.	–	8.10
גאלד-דאלאר	–	–	–	9.25
גאלד-רובל –	–	–	–	4.90
דייטשער מארק	–	–	–	2.01

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, ד. 27-טען אפריל 1933

11,40 טאג-פרעסע, 11,50 קאמוניקאטען, 11 57 צייט-סיגנאל. 12,05 טאג-פראגראם, 12,10 קאנצערט, 1.20 קאמוניקאט, 3,10 עקספארט-קאמוניקאט, 3,15 ווירטשאפטס-קאמוניקאט, 3,25 גראמאפאן, 3 35 פארלעזונג, 3,50 גראמאפאן, 4,25 לעקציע פראנצויזיש, 4.40 פארלעזונג, 5.00 גראמאפאן, 5,40 אקטועלע פארלעזונג, 5,55 טאג-פראגראם, 6,00 פארלעזונג פאר מאטוזשיסטען, 6,20 ידיעות, 6,25 טאנץ-מוזיק, 7,00 פערשידענעס, 7,20 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, 7,30 ליטעראַרישע פערטעל-שעה, 7.45 ראדיא-פרעסע, 8,00 קאנצערט, 9 30 אוירוציע, 10,15 סאלאן-מוזיק, 10,55 קאמוניקאטען, 11,00 טאנץ-מוזיק.

* * *

אויסלאנד

5,25 מאסקווא – אפערע, 8,00 פאריז – סימפ. קאנצערט, 8,00 קעניגסוואוסטערהאוזען – קאנצערט, 8,00 בודאפעשט – קאנצערט, 8,10 קאפענהאגען – סימפ. קאנצערט, 8,20 בוקארעשט – סימפ. קאנצערט, 8,45 רוים – סימפ. קאנצערט, 9,00 מיילאנד – אפערע, 10,00 הילווערסום – קאנצערט.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. עלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אוונד.

בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

היינט אוז פאלג. טעג! היינט אוז פאלג. טעג!

Madame Butterfly (מאדאם בוטערפליי)

אין די הויפטראלען: SILVIA SIDNEY, C. GRANT

—— אויסערן פראגראם: סלאנג-צוגאבע. ——
אנהויב 4 א זייגער נאכמ. שבת און זונטאג 1 בייטאג.

די פערוואלטונג פון דער

יודישער קהלה אין לאדז

איז דערמיט מודיע, אז דער 5-טער טייל פון שטאט-רעגיסטער פאר'ן יאהר 1933, וועלכער ענטהאלט די שטייער-צאהלער פון די גאסען: זאכארניא, זאציעש, זאגאיניקאווא, זאקאנטנע, זאמענהאפא, זאווארזקא, זאווישא, זגיערסקא, זשעלאנא, זשעלאנא-באלוט, גרינער מארק, זלאטא, זשאביא, זשעראמסקיעגא, זשולקעווסקיעגא, זשוראוויא, ווערט אויס'ן סמך פון די עקזיסטירענדע פארשריפטען אויסגעלעגט צום דורכזעהן במשך פון 8 טאג, ד.ה. אין די טעג פון 27. אפריל ה. י. ביז'ן 5. מאי ה. י. איינשליסליך אין דער קאנצעלאריע פון דער קהלה, פאמארסקע 18 אין די שעה'ן פון 10 ביז 1 נאכמיטאג.

לאדז, דעם 26. אפריל 1933.

2164

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען. פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-ברוך [illegible]

די שיך, קינסטליכע נאטירליכע פיס, העגד און נאמענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע ערטער.

עמפפאנגט פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg **Łódź, Wólczańska 10**, tel. 221-77 front, parter.

בעמערקונג: דעם פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

רעדיט דריק איך אויס מיין הערציגסטען דאנק דעם ה' ד"ר. י. ראפאפארט, פאר זיין וארגפעלטיגען פערלעגען מיר א באנדאזש לויט זיין סיסטעם, וואס פערזיכערט מיך בענצליך.

(—) **Lajzor Tobias,**

Łódź, ul. Nowomiejska 7, III p.

Dr. med.

HALTRECHT

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1—2 מיטאג און פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בייטאג

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעסשניצע-פרייזן.

Dr. med.

Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוועכע - בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8—11 פריה און 4—8 אוונט, זונטאג פון 9—1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

DR. MED.

M. Glazer

הויט און וועגערישע קראנקהייטען

וואוינט יעצט אויף

ZACHODNIA 64

Telefon 185-49

נעהמט אן פון 12 ביז 2 און פון 7 ביז 8.30 אוונד. זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12 מיטאג

1691

לעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

צו אונזערע חברים

צייטונגס - פערשפרייטער

ביים צענטר. קליינהענדלער-פעראיין (פאמארסקא 15)

אונזערע מיטגלידער קאנען בעקומען ווערטשאפטליכע הילף פאר א מיניציאלען אפצאהל, ווי אויך יורידישע עצות גענצליך אומזיסט.

צו דער בעקוועהמליכקייט פאר אונזערע מיטגלידער האבען מיר עס איבערגעגעבען צו ערלעדיגען אונזער ג' וויצע-פרעזעס ח' פנחס זאנענבערג, פלאץ וואלנאשטשי (רוג קאנסטאנטינער) א גאנצען טאג און צו יעדער צייט.

בעמ.: די פעראיין - לעגיטימאציעס, [illegible]

מיט אכטונג די פערוואלטונג

כירורגישער קאבינעט

Dr. Szreiber

איז בעווארען איבערגעטראגען אויף

Narutowicza № 9

tel. 122-95.

אפעראציעס, אפאטרונקעס, הילט ושילאקעס או"ח היילאנשטאלט-פרייזע.

כירורגיש

וועכנערין-קליניק

„SANATO"

S. Z O. O.

אגראדאווא 10 טעל. 213-57.

1-טע און 2-טע קלאס

געבורטען וו קל. 175 זל.

לעבער אויף דער מאשין

ווערדען אנגענומען אויסצווייען ביי

ג. נארדמאן, שרודמייסקא 8

Poszukuję do wydzierżawienia szwajcarskiej

KANECIARKI

(Szpulmaszyna) na jedwab.

Oferty sub „Kanet" do biura ogłoszeń S. Fuchsa, Piotrkowska 50.

Dr. S. KANTOR

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעהמט אן פון 8—2 נאכמ. און 4—9 אוונד. זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

א לאנגיעהריגער

מיליטער-בעאמטער

ערטיילט אייך עצות און אנווייזונגען פאר צוריקבעקומענע פון אויסלאנד וועלכע האבען צוליב וועלכע עס איז סיבות נישט דורכגעמאכט דאס מיליטער-דינסט. :–: ספעציאליסט אין שרייבען פון ביטעס פאר

אייגציגע שפיזערס

ב. מאן פיעטריקאווער 10

קליינע אנאנסעז

1 זלאטי

אנאנס ביז 15 ווערטער

ס'איז צו פערמיטען 2 צימער און קוך מיט בעקוועהמליכקייטען, פריש רעמאנטירט. אל. 1. מאי 71, ביים ווירט.

2 געוועלבער ווכאדניא 37 צו 166 זל. און 133 זל. א קווארטאל דירה-געלד פון זאפארט צו פערמיטען ביים ווירט. 2150

אנ'ארט צו שלאפען פאר 2 יונגעלייט ביי אנ'אנשטענדיגער פאמיליע. צו ערפאהרען אין אדמ. 2154

א צימער צו פערמיטען מיט א בעזונדערן איינגאנג, פאלודניאווא 40, וו. 38

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט–18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט–24 גר. אין דער זייט שפאלטען

אין טעקסט–40 . . . . . –60 4

נאכ'ן טעקסט–12 . . . . . –18 . . . . .

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען–20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס איבעריגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז – 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא–1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצובאצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסן איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman